

ਪਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਿਮਾ

ਅੱਠਵਾਂ ਸਾਲ

Pardes Times Bi-weekly
8th year in Publication

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ
ma boli pardes
www.pardesimes.com

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ. ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

VOL- 8 No. 193 May 14, 2014

E-mail : info@pardesimes.com

Ph.: 510-938-7771,

Fax- 510-740-3520

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ

ਸਿਰਫ ਚੋਣਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ 139 ਟਨ ਨਸ਼ੇ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ ਕਿਸ ਕਦਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਫੜੇ ਗਏ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਬੇਹੱਦ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 185 ਟਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 139 ਟਨ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 225 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿੱਚੋਂ 11.5 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਫੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੇ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ

ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 30 ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ ਨੇੜਿਓਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਆਨਾਕਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ

ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫੜੇ ਗਏ ਕੁਝ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਚੱਲਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵੈਟ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਭਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸੂਖਵਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਜੋਰੀਆਂ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੜ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਰ ਸੂਬਾਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨੀ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੁਹਿਰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਠੱਸ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੋਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਦਰਿਆ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 50 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਟਨ ਨਸ਼ੀਲੇ

ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਨ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੀ ਬਲਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਜਤਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਠੇਕੇ ਬੰਦ

ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਵੱਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਬਦਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਠੇਕੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਜੁਰਅਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਦਰਿਆ ਵਹਿਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵੀ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA

- ◆ KITCHEN CABINETS
- ◆ GRANITE COUNTERTOPS
- ◆ SINKS & FAUCETS
- ◆ HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
- ◆ DOORS AND WINDOWS
- ◆ REMODLING & NEW CONSTRUCTION

FREE ESTIMATES

CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

MAC REAL ESTATE SERVICES
(Real Estate & Mortgage Co)

Your Commercial/
Business Broker

Refinance your jumbo loan up
to \$2.5 Million with us

kandola@macloans.net

Ranjit Kandola
Broker/Owner
530-755-1130

BRE 01800662 NMLS 347022 Co NMLS 1133016
550 N. Palora Ave, Suite A Yuba City CA 95991

See me today and
get the discounts
and service you deserve

Gurbinder S Mavi

Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company, State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

FARMERS

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਓ

+Auto + Home + Life + Umbrella
+ Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency
2450, PERALTA BLVD. SUITE 120, FREMONT, CA-94536
Ph. : (510) 797-7989
Fax : (510) 794-7398

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
Licence # 0C 70672

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

Allstate
You're in good hands.

Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501

Auto - Home - Life - Health - Business - Commercial

PH. (510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਰਫਿਊਜੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਢਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ | ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ | ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਫਤਰ
44790 S.Grimmer blvd. # 204 | 37-18-73rd ST, Ste401 | 2945 W.Capitol Ave. West
Fremont, CA 94538 | Jackson Height, NY 11372 | Sacramento CA 95691
510-657-6444 | 718-533-8444 | 916-372-4448

Kash FABRICS

EXCLUSIVE DESIGNER Bridal Boutique
LEHNGAS, SAREES
PUNJABI & MASKALI SUITS
COSTOM PRESSURE
STONE JEWELLRY

30 Years the
Name You
Can Trust

Gurjit Kaur Dhugga,
Kashmir Singh Dhugga

email : Kashfabrics@gmail.com
web : www.Kashfabrics.com

510-538-1138 29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544

AUTOBAHN Body & Paint

Specializing in
Convenience
& Quality

ਬੈਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ!

16ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 543 ਸੀਟਾਂ ਲਈ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ 36 ਦਿਨਾ ਚੋਣ ਮਹਾ-ਸੰਗਰਾਮ ਆਖਰੀ ਗੇੜ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ 16 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਤਕ ਲੱਗਭਗ ਸਾਰੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆ ਜਾਣਗੇ।

ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਉਤਸੁਕਤਾ ਤੇ ਅਟਕਲਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਟੀ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥ ਸੱਤਾ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ? ਦਸ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ 'ਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇ ਘਪਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ. ਪੀ. ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਬੋਕਦਿਆਂ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤਕ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ 437 ਜਨਤਕ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ 3 ਲੱਖ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ ਥਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟੀ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 7.5 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਲੀ ਤੇ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਧਨ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲੇਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਕੁਝ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪੈਸਾ ਵੀ ਘੱਟ ਖਰਚ ਕੀਤਾ।

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ 'ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ' ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੋਟਰ ਬਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਦੇ 5ਵੇਂ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਗੇੜ ਤਕ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਮੋਦੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੱਖ 'ਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰ ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰਵੀਨ ਤੋਗੜੀਆ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਮੋਦੀ ਨੇ

ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਫੈਸ਼ਾਬਾਦ ਵਿਚ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਚੋਣ ਰੈਲੀ 'ਚ ਮੰਚ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਮਰਾਜ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਤੀਬਰ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚਰਚ ਨੇ ਵੀ ਈਸਾਈ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਭਰੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਚਰਚਾ, ਜੋ ਰੁਕ ਜਿਹੀ ਗਈ ਸੀ, ਵੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਏ. ਬੀ. ਬਰਧਨ ਨੇ ਤਾਂ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤਕ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਧਾਮਕਾ ਜਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਗੇੜ ਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ।

ਸਾਰੀਆਂ ਅਟਕਲਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕੇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 200 ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 80-90 ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦੇਵੀਆਂ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਵੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਅੜਿੱਕਾ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਝ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤੇਵਰ ਬਦਲਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ, ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ।

ਆਜ਼ਾਦ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਧੁੰਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਦਫਤਰ ਆਜ਼ਾਦ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਆਈ ਏ ਐਸ (ਡੈਂਟਿਸਟ) ਤੋਂ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਵਾਇਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਨਹੋਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲਾਅ ਫਰਮ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵਧੀਆ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਉਘੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਨਿਭਾਅ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ, ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਆਫ ਸਪੋਰਟ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, ਵੀਜ਼ਾ, ਇੰਸਟੈਕਸ਼ਨ, ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡਿਸਪਿਊਟ, ਨੋਟਰੀ ਸਰਵਿਸਿਜ ਆਦਿ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿਚ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ

ਸਿੰਘ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦਿਲਵਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਰੈਡੀ ਰੰਧਾਵਾ, ਅਮਨਦੀਪ ਸੈਣੀ, ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਕਾਹਲੋਂ, ਰਾਜ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਜਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਵੀਰ ਸੈਣੀ, ਮਨਵੀਰ ਕਲੋਦੀ ਨੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਦਫਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਆਏ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਲਾਅ ਆਫਿਸ 510 ਲਾਅਰੈਂਸ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਸਟ੍ਰੀਟ 20, ਸਨੀਵੇਲ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੰਬਰ 408-390-2370 ਹੈ।

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

Harmandeep Singh

Free Estimates
Free Towing

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ

ਪੱਗਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਵੋਟ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਧਾਰ ਵੀ ਟੁੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਆਪ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਸੋਚ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਸੋਲੂਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਉਭਰਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਨੀਲੀ ਅਤੇ ਕੇਸਰੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਫੈਦ ਪਗੜੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁਣ ਮੱਧਮ ਪੈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਟੋਪੀ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਥਾਪਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੁਣ ਆਗੂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ-ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਦਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 16 ਮਈ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਸਵ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਿਨ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੋਟਰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਏ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਲਗਪਗ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲੁਬਾਣਾ ਟੇਕੂ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਪੈਸਾ ਢਾਲ ਕੇ ਵੀ ਦੋ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਠੰਢੇ ਵਰਤਾਏ ਹਨ। ਨਜਦੀਕੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲ ਲਏ ਸਨ, ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਦਸ-ਦਸ ਦੇ ਨੋਟ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਈ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਕਦਮਾਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸੰਕੇਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰਖਰੂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੁਥ ਲੈਵਲ ਅਫਸਰ (ਬੀ.ਐਲ.ਓ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੁਥਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀ.ਐਲ.ਓ. ਨੇ ਵੋਟ ਪਰਚੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਘਰ ਤੋਂ ਪਰਚੀ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਘੋਖਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਿਆ। ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਬਿੱਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਘੁੰਮਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਰਹੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸੱਤ ਵਜੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਰਹਿੰਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਵਰਕਰ ਬੁਥ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਆਪ ਦਾ ਬੁਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਨਜਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਤਰਖਾਣ ਮਾਜ਼ਰਾ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰ ਆਗੂ ਖੜੇ ਸਨ। ਆਸਮਾਨੀ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵੋਟਾਂ ਪਵਾਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਤਹਿ ਕਰਨਗੇ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦਾ ਸੱਚ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਏ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਸਮੂਹ ਹਰ ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਦੀ ਵੀ ਸਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਦੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆ-ਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਜੇਕਰ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੋਣ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਜਨੂਨ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਜੋ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 1996 ਅਤੇ 1998 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦਕਿ 2004 ਵਿਚ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਜਿੱਤਿਆ ਅਕਾਲੀ ਦਲ। ਪਿਛਲੀਆਂ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਜਿੱਤੀ ਕਾਂਗਰਸ। ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ

ਦੇ ਚੋਣ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 340, 289, 281, 275, 261 ਜਾਂ 246 ਸੀਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ 70, 101, 97, 111, 92, 110, 148 ਸੀਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 133, 153, 161, 150 ਅਤੇ 146 ਸੀਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਭੇਦ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਰੁਝਾਨ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਹਵਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆੱਗ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਇਸ ਪੋਲ ਬਾਰੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਵੇਖਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ ਵਧੀਆ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮਾੜੀ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਖੜਾ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਾਰਾਇਣਾ ਸਾਮੀ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂਪੀਏ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿੱਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆੱਗ ਟੈਕਸਟ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 80 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਵੇਖਣ ਕਿਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 16 ਮਈ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋ ਕੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਵੀ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2004 ਤੋਂ 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਰਵੇਖਣ ਝੂਠੇ ਸਿੱਧ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਨਤੀਜਾ ਤਾਂ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਵਾਰਵਾ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਹਨ।

ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੱਚ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਸੱਦਦ

ਲੰਡਨ- ਮਾਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਚੀਨ ਸਮੇਤ ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਰੁੱਧ 'ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ' ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਸ਼ੀਆ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਿਚਰਡ ਬੈਨੋਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਲਾਮਤ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਭਾਰ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਦੀ 'ਤਸੱਦਦ ਰੋਕੋ' ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ-ਕਲਾਮੀ ਵਾਅਦੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਸਹਿਬੰਦ ਕਰਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਪਰ ਕੇਵਲ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਅਮਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ, ਭਾਰਤ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਅਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਇਕਬਾਲ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ 'ਤਸੱਦਦ' ਕਰਨਾ ਆਮ ਹੈ। ਮਿਆਮਾਰ ਤੇ ਨੇਪਾਲ ਜਿਹੇ

ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਧਨ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਗ਼ਰੀਬ ਤੇ ਹਾਸ਼ੀਆਗਤ ਲੋਕ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ 141 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਅਨੁਸਾਰ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਜਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਭਰੇ ਗ਼ੈਰ-ਮਾਨਵੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੀਮ ਦਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਆਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਗ਼ੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੇ 30 ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ 2014 'ਚ ਅਮਨੈਸਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 23 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਤੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਸੰਗਠਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਗੁੱਪ-ਚੁੱਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

33 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬ

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ 33 ਲੱਖ ਸ਼ਰਾਬੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 20 ਤੋਂ 39 ਸਾਲ ਦੇ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹਰ ਸਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਿਊ ਐੱਚ. ਓ.) ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਗਲੋਬਲ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਆਨ ਐਲਕੋਹਲ ਐਂਡ ਹੈਲਥ' ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਹੜੇ ਮੁਲਕ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਅਮੀਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਸੇਵਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ 93 ਫੀਸਦੀ ਸਪਿਰਟ, 7 ਫੀਸਦੀ ਬੀਅਰ ਤੇ 1 ਫੀਸਦੀ ਵਾਈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ 3.8 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚ 0.4 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ

ਪੀਣ ਦੀ ਲੋੜ ਲਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦਿ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਝ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਇਹ ਔਸਤ ਦਰ 1.7 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਰ 2.1 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਝ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੋਅਰ ਮਿਡਲ ਇਨਕਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਗਿਣਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਖੂਨ ਵਿਚ ਬਲੱਡ ਅਲਕੋਹਲ ਕੰਸੈਂਟਰੇਸ਼ਨ (ਬੀ. ਏ. ਸੀ.) ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 0.03 ਫੀਸਦੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਰੇ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਨੀਤੀ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ 2012 ਵਿਚ 33 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਯਾਨੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦਾ 5.9 ਫੀਸਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵੱਧ ਸੇਵਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ, ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੀਡੀਆ ਸਮੂਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਮਾਂ ਦਾ ਖਿਆਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਕੰਗ

ਮਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤਕ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ, ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਘਰ ਨਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਦੇ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਸ ਮਿੰਟ ਮਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪਿੱਛੇ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ

ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰੇ ਪੈਸੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸਾਂਭਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਮਾੜਾ-ਚੰਗਾ ਸੋਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੁਢਾਪਾ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਅੱਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ। ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭਾਲ ਕਰੀਏ। ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਨਸੀਬਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਮਾਂ' ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਘਣਛਾਵਾਂ ਬੂਟਾ, ਮੈਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ। ਲੈ ਕੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਛਾਂ ਉਧਾਰੀ, ਰੱਬ ਨੇ ਸੁਰਗ ਬਣਾਏ। ਬਾਕੀ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੂਟੇ, ਜੜ੍ਹ ਸੁੱਕਿਆਂ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ। ਐਧਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਮੁਰਝਾਏਆਂ, ਇਹ ਬੂਟਾ ਸੁੱਕ ਜਾਏ।

SEX PROBLEM **ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ**
ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

E-mail :- shweat077@yahoo.com
www.surajvanshipharmacy.com

ਅਸਰ 3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਜਵਾਨੀ ਮਾਣੋ
ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਮਨਚਾਹਾ ਟਾਈਮ
ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਉਮਰ 'ਚ ਹਾਸਲ ਕਰੋ

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ ਵਾਲ ਬੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਸਫੈਦ ਹੋਣਾ

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਬਰਾਏ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ ਰਜਿ. ਨੰ. 59/A.Y/P.B.

Surajvanshi Pharmacy (R)
MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi +91-98155-33933

ਕੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲ ਸਕੇਗੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਕਦੀਰ? ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਆਕਤੀ ਤੇ ਵਰਗ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਕਾਮਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨੇਤਾ ਬਣ ਕੇ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੇਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸਰਕਾਰੋ-ਦਰਬਾਰੋ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਲੰਮੇ ਦਸਤੂਰ ਨੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨੇਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੋਂ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੇਖ ਸਕਾਂਗੇ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਆਕਤੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਜ ਗਵਾਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਾ ਗੁਆਚਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਵਾ ਸੌ ਕਰੋੜ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀ ਦੀਆਂ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੇਤਾ ਸਾਡਾ ਕਦੇ ਵੀ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਤੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੰਪਨੀ ਰਾਜ ਕਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਗਿਰਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੁਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਇੰਨੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨਣ। 2 ਜੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਘੁਟਾਲਾ ਕੰਪਨੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਟੋਲ ਟੈਕਸ, ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ, ਬੱਸ ਪਰਮਿਟ, ਦਵਾਈਆਂ, ਸਭ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਦੀ ਪਰਚੀ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਚਰਚਿਤ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਰਸਤੇ 15 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਕੁਝ ਪੈਸਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਸਚਾਈ ਲੁਕਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਸਮਝਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚਿੰਤਕ ਵਿਆਕਤੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗੇ ਅਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਨ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਹੀ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਰੰਗ-ਭੇਦ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਵੀ ਹੈ ਜੇ ਵਿਆਕਤੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਰੰਗ-ਭੇਦ, ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਚਾ ਸੋਚੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਤਰੱਕੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੀ ਮੰਗੇਗਾ। ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਆਕਤੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਹਨ। ਰਹਿੰਦੀ ਖੂੰਹਦੀ ਕਸਰ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਫ਼ੌਜੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਫ਼ੌਜੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨਾਂ ਕਈ

ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਣਾਂ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਨੇ 2ਜੀ, ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਅਤੇ ਕੋਇਲਾ ਆਦਿ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੀ ਅੱਜ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਹੀ ਹੈ? ਅੱਜ ਜੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਬੀਜ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਲੋੜ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀਏ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਚਾਈਏ। ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹੋ ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਲਈ 33 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ

ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ ਹਨ। ਜੇ ਔਰਤ ਤੇ ਮਰਦ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਬਰਾਬਰ ਸੀਟਾਂ ਵੰਡ ਦੇਣ। ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਲਾਹਿਆਂ ਤੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਭਰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਅਸੀਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਲਿਆਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚੇ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।

ਜੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੱਤਾ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਕੋਲ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਾਈ ਰੋਕ

ਲਾਹੌਰ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 28 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਿਆ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਡੀ. ਐਚ. ਏ.) ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੱਜ ਆਇਸ਼ਾ ਏ. ਮਲਿਕ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਟਰੱਸਟ ਜਾਇਦਾਦ ਬੋਰਡ (ਈ. ਟੀ. ਪੀ. ਬੀ.) ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਕੈਂਟ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਡੀ. ਐਚ. ਏ. ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਚੇ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਡੀ. ਐਚ. ਏ. ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕਲਿਆਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ 28 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਕੈਂਟ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੋਟਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਈ. ਟੀ. ਪੀ.

ਬੀ. ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡੀ. ਐਚ. ਏ. ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾ ਵੇਚੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਈ. ਟੀ. ਬੀ. ਪੀ. ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਈ. ਟੀ. ਬੀ. ਪੀ. ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਈ. ਟੀ. ਬੀ. ਪੀ. ਅਤੇ ਡੀ. ਐਚ. ਏ. ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੌਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਈ. ਟੀ. ਬੀ. ਪੀ. ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਆਸਿਫ ਹਾਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਸ਼ਮੀ ਲੰਡਨ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੰਟਰਪੋਲ ਤੋਂ ਰੈਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

LASSIFIED

ਇਕ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ
ਬੇ-ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਲਈ ਇਕ ਕੁੱਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ 6 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੁਪਹਿਰ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ। ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ! ਤਨਖਾਹ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਈ-ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ info@pardestimes.com

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ
Professionally Qualified Sikh girl, 1981 born, 5'4, slim, B- Tech CSE (India), MS CSE (IIT Chicago, USA), who has worked on H1-B Visa for 6 years in USA is seeking for equally or professionally qualified match in USA. Please contact for further details
parmbirsandhu@yahoo.com
860-502-0854

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ
Indian settled Jatt (Sandhu) family, for daughter, PG, 28/5'4", Social Counsellor in a Hospital seeks good alliance from well to do and educated boy, only from Jatt families.
sandhumanpreet20@yahoo.com.
Phone - 317-457-1280 (Indiana).

ਸਿਖ ਰਾਮਗੜੀਆ 27 ਸਾਲ , 6' , ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ **Electrical Engineering , San Jose, California,** ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਤੀ ਲਿਖੀ **USA** ਸਿਟੀਜਨ ਜਾ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ , ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ।
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ, 408 627 2673
viridi.ksingh@gmail.com

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS
REAL ESTATE

*TAX: All types of Tax Returns: Individual, Business, Sales Tax

- Incorporation
- Insurance-Life Only
- Notary Public

Contact:
R.PAL SINGH
E.A # 00097224-EA, CRTP #A44237, Realtor #01481514
Life Insurance Agent # 0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy # 103
Fremont, CA 94538
510-750-3464
singhrpal@sbcglobal.net
Singhtax.com "Enrolled To Practice Before The IRS"

E.A.

CTEC
California Tax Education Council
Registered Tax Preparer

G.N EVENT RENTAL, INC

ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

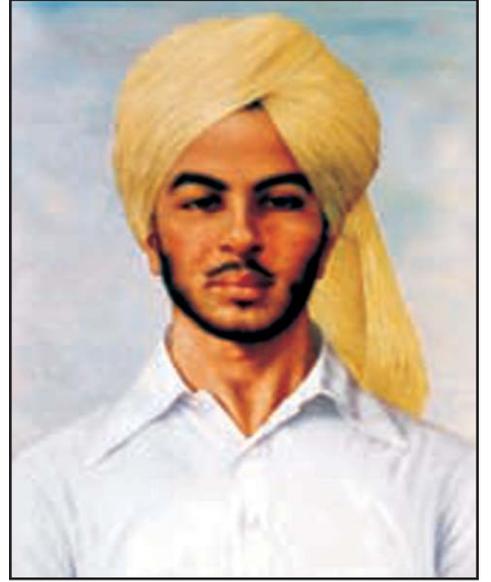
ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਟੈਂਟ, ਸ਼ਮਿਆਨਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਾਸਤੇ ਪੰਡਾਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

1991 HARTOG DR, SANJOSE, CA 95131
408-859-4080

ਬੜਾ ਫ਼ਰਕ ਰਿਹਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਥਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ 'ਚ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ

ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਜੌਹਨ ਪੀ. ਸਾਂਡਰਜ਼ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 17 ਦਸੰਬਰ 1928 ਨੂੰ ਸਾਂਡਰਜ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਉਪਰੰਤ ਅਨਾਰਕਲੀ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲੀਸ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਿਸਟਰ ਟਰੈਂਪ ਕਬਿਤ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਹਥਿਆਰ ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਾਮਤੀ ਭਰੀ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਆਏ ਪੁਲੀਸ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੇ।

8 ਅਪਰੈਲ 1929 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬੀ.ਕੇ. ਦੱਤ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਟੀਟੂਏਂਟ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਆਰਮੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਾਰਜ ਪੰਚਮ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਬੰਬ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 6 ਜੂਨ 1929 ਨੂੰ ਜੋ ਬਿਆਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰੂਹ ਫੁਕ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 14 ਜੂਨ 1929 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀ.ਕੇ. ਦੱਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕਸਾਰ ਮਿਲਣੀਆਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈਆਂ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਜਮਹੂਰੀ, ਸਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਤੇ ਕੌਮਪ੍ਰਸਤ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਗੀਨ ਮੰਨ ਕੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਫੇਰ

ਸਾਰੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਸੁਣਨ ਮਗਰੋਂ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਾਈਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲ ਸਤੰਬਰ 1929 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਨੇ ਸਖਤ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਲ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ 6 ਮਹੀਨੇ ਉਪਰੰਤ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1930 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਅੱਖਾਂ ਪੁੱਝਣ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੋਲਡ ਸਟਰੀਮ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤੀਜੇ (ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ) ਜੱਜ ਆਗਾ ਹੈਦਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ (ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਉਪਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ)। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਆਗਾ ਹੈਦਰ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਝੂਠੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲੋ ਲਾਹੁਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੱਜ ਆਗਾ ਹੈਦਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਨਵਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਗਠਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਮਿਲਟਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜੱਜ ਟਰੈਂਪ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜੱਜ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਬਦੁਲ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਵੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਉਸ ਨੂੰ 14 ਫਰਵਰੀ 1930 ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਫਾਈਨਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਇਸਰਾਏ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ।

ਸਾਡਾ ਉਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ

ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਚੰਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1930 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਰੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗਯਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ, ਜੈਦੇਵ ਕਪੂਰ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਮਹਾਂਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 26 ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 16 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਅਤੇ 10 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾਮੁਆਫ ਗਵਾਹ ਜੈ ਗੋਪਾਲ, ਹੰਸਰਾਜ ਵੇਹਰਾ, ਫਣਿੰਦਰ ਆਮਾਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ, "ਤੁਹਾਡੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਕੂਮਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਛੇੜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਨੀਅਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀਕੌਂਸਲ (ਯੂ. ਕੇ.) ਵਿੱਚ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਪਰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਖਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਮਿਸਰ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੱਕੀ ਧਾਰੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

'ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਰਾਜਸੀ ਨਿਰਣਾ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ' ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀਏਯੂ) ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧੀ ਛੋਟੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮੌਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਐਫਆਈਆਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਸਾਂਡਰਜ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸੀ। ਅਸਲੀਅਤ ਹੋਰ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਨਕਲਾਬ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਏਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸਵਾਲ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੈ। ਵਾਅਦਾ ਮੁਆਫ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀ 'ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਤੇ ਰੰਗਤ' ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪ੍ਰਕਾਰਣ ਇਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਰਾਜਸੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ

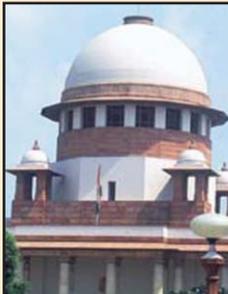
ਪਿਤਾ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਤੇ ਸੁਮਿੱਤਰਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵਤ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਟੋਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਥ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਇਆ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲੀਸ ਅਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਐਕਟ 1946 (ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਈ.ਏ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ 126 ਮਾਮਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਸਰਵਉਚ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਤਰਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਨਾਂ-ਪੱਖੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਬਣਨ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਤ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਖੋਕੋਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਕੋਲ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵਧਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਧਨ ਅਤੇ ਬਾਹੁਬਲ ਦੇ ਦਖਲ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ

ਖਤਮ ਹੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸਤਾਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਆਗੂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੀ ਕਾਰਗਰ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਲ ਤਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹਟਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲ ਉੱਠਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਠ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ 7 ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਕੈਂਸਰ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ 7 ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸੰਜੇ ਗੁਪਤਾ, ਡਾ. ਅਭਾਂਕੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ.ਪਿੰਕੂ ਮੁਖਰਜੀ, ਡਾ. ਨਿਹਾਲ ਅਹਿਮਦ, ਡਾ. ਐਸ ਸ੍ਰੀਵਾਤਸਨ, ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ

ਜਾਇਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੈਨ ਡਾਇਗੋ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਕੈਂਸਰ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਦਾਹੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ ਵੈਸਟਰਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਯੂਰੋਲੋਜੀ

ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਖੋਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ, ਕੁਮਾਰ ਸੈਨ ਐਂਟੀਨੀਓ ਵਿਖੇ ਟੈਕਸਾਸ ਸਿਹਤ ਸਾਇੰਸ ਸੈਂਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸਕੂਲ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂਰੋਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਖਰਜੀ ਚਾਰਲੋਟ ਵਿਖੇ ਨਾਰਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਖੋਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ, ਅਹਿਮਦ ਵਿਸਕਾਂਸਿਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀਵਾਤਸਰ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸਰਜਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ ਉਹ ਸਰਵਾਈਕਲ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਗਰਵਾਲ ਨੈਸ਼ਨਰ ਕੈਂਸਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਤੇ ਜਾਇਸਵਾਲ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਸਕੂਲ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਚ ਫਾਰਮਾਕੋਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਣਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਬਣੇ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਯਥਾਰਥ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਚੀਨ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ, ਪਰ ਚੀਨ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਥੋਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਮਿਲੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਘਟੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਕਲੀਆਂ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ, ਸਿਸਟਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਦਰੁੱਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਸਾਨੇ-ਸ਼ੋਕਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੱਕ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਨਮ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਵਿਚ ਲਾਲ ਫੀਤਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ 80 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਪੰਜਵੀਂ-ਸੱਤਵੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੀ ਸਵਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਨਵੀਂ ਉਭਰੀ ਪਾਰਟੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਸੁਧਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਲਕ ਵੀ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਂਗ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋ-ਦਾਲਾਂ, ਚਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਨਾਗਰਿਕ ਹੀ ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਸਮਾਜ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੁਲਕ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ, ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਰੁੱਗ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਖ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲੇਗੀ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771, Fax 510-740-3520
36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Ranjit Kandola ,Managing Editor
Cell : 530-315-1020, Yuba City

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Web designed www.pardesitimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਹੁਣ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਖੱਤਰਕਾਰੀ!

ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਰਾਜ ਦਾ ਚੌਥਾ ਬੰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ, ਗਲਤ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ, ਮਾੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨਾ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਸੂਲ ਹੈ। ਪਰ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਅੱਜ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਪਾਰਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਡਰ ਕੇ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਕ ਖੱਤਰਕਾਰ ਹਾਮਿਦ ਮੀਰ ਦੀ ਵਿੱਥਿਆ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਹਾਮਿਦ ਮੀਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਖੱਤਰਕਾਰ ਰਾਜਾ ਰੂਮੀ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਰੂਮੀ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਧਰੇ ਧਰਾਏ ਰਹਿ ਗਏ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਏ ਵਿਚ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ

ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ. ਐਸ. ਆਈ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ੱਕੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲੰਡਨ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਿਊਜ਼ ਸੇਫਟੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਆਈ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2013 ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ 134 ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਿਪੋਰਟ 'ਕਿਲਿੰਗ ਦੀ ਮੈਸੇਜਰ' ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 2013 ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 152 ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼, ਰੂਸ, ਮੈਕਸੀਕੋ, ਕੋਲੰਬੀਆ, ਸੋਮਾਲੀਆ, ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਥਾ 'ਕ੍ਰਮਇਊਟੀ ਟੂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਜਰਨਲਿਸਟ' (ਸੀ ਪੀ ਜੇ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਰੀਆ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਖੱਤਰਕਾਰ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਅੰਕੜੇ ਮੁਤਾਬਕ 60 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੱਤਰਕਾਰ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ। ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਥਾਨ 140ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦਾ ਸਥਾਨ 175ਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ 158ਵਾਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 12 ਖੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੇ

ਗਏ। ਛੱਤੀਸਗੜ ਦੇ ਬਾਸਗੜਾ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ 2013 ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਖੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੱਤੀਸਗੜ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਖੱਤਰਕਾਰ ਕਤਲ ਹੋਏ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਰਨਲਿਸਟ (ਆਈ ਐਫ ਜੇ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ 2013 ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਫਰਨਗਰ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਊਜ਼ ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਅਤੇ ਫਰੀਲੈਂਸਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਉਸ ਮਹਿਲਾ ਫੋਟੋਜਰਨਲਿਸਟ ਦਾ ਵੀ ਨਾਮ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਰਗੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੰਮਕਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮਹਿਲਾ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਰਨਲਿਸਟ ਨੇ 2013 ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਉਤੇ ਜਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਟੂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਜਰਨਲਿਸਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਸਲੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਪਏ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਪਸ਼ਟ

Sinder Singh Pasiana
(Advocate)
Email - sindersingh2009@gmail.com
(91-86991-19745 M)

ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰੋਗ ਮਾਫੀਆ, ਸਿਆਸੀ ਗੁੰਡਾ ਅਨਸਰਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਵਾਦੀਆਂ, ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣੀਆ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅੱਤਵਾਦ ਵੀ ਖੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਸਮੇਂ ਖੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਮੌਤ ਸੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਖਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ - ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਚਾਹੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਪਰਾਲੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਬਣ ਕੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨੇ ਕਬੂਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਉਸ ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁਲੇਖਾ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਭੁਲੇਖੇ ਚੰਗੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਵੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਰੱਸੀ ਸੌਖ ਬਣੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਨੇਰੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਗੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਭਾਂਡੇ ਖੜਕਾਉਣਾ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦਾ ਚੌਲਾ ਪਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਦੂਰੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਾਸੇ ਦੀ ਖਣਕਾਹਟ ਆਪਣੇ ਅੱਤ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਹੱਸਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੁਖੜੇ ਨੂੰ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖਾਣ ਲਈ ਮਨ ਉਤਾਰਵਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭੁਲੇਖੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਕੜੀ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਵਾਂਗਵ ਵਫਾ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਵੇ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚਿਹਰਾ ਆਪਣਾ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਦੂਰ ਵਸਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੇੜੇ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਪਸੀ ਵਰਤ-ਵਰਤਾਰਾ, ਮੇਲ-ਜੋਲ, ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਦਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤੌਰ ਨੂੰ ਰਸੀਲੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੀ ਲਗਰ ਉਤੇ ਆਸ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਪਣੱਤ ਦੀਆਂ ਮਹਿਕਾਂ ਵੰਡਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਭੁਲੇਖੇ ਨਾਲ ਮੋਹ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੁਲੇਖੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਭੁਲੇਖੇ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਨੇਤਰ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਕੇ ਟਸਕਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਭੁਲੇਖਾ ਉਸ ਭਾਲੂ ਵਾਂਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਖਮਲੀ ਕੰਬਲ

ਸਮਝ ਕੇ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਭੁਲੇਖੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਸਾਥ ਨਿਭ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰੁਸਵਾਈ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭੁਲੇਖੇ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ। ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ, ਤਾਕਤ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਅਤੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੱਕਾਰੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਾਰੂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ ਸਮਝ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਭੁਲੇਖੇ ਦੀ ਤੰਦ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਪੁੱਟੀ ਇੱਕ ਡਿੱਘ ਵੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਕਾਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੌੜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੂਏ-ਮੂੰਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਟੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੀ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਵੀ-ਪੱਧਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਸੋਹਣੇ-ਸੋਹਣੇ ਭੁਲੇਖੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੁਸੀਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਬਹੁਤ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਗਲ ਚੁੰਘਦਾ-ਚੁੰਘਦਾ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਸੌ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਉਗਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਗਲ ਕੱਢਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਉਹਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਣ ਦੀ ਪੁਕਿਰਿਆ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਧ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਮਤਾ ਦਾ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਨਿੱਘ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੜੋਣੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਆਦਿ। ਉਹ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਦੇਰ ਤਕ ਨਿਸ਼ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਦੇਰ ਤਕ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਥ

ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਬੇਖੋਫ਼ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲਾਪਣ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਨੇਤਰ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੰਦ ਬੂਟੇ ਉਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਸਤਕ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਡੀਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੂਟੇ ਉਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹਰ ਆਹਟ 'ਤੇ ਮਨ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਖਾਲੀ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੁੜਨ 'ਤੇ ਵੀ ਭੁਲੇਖਾ ਪਿਆਰਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਫੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਭੁਲੇਖਾ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰ ਉਤੇ ਬਹਾਰ ਆਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬੇਕਰਾਰ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਕਰਾਰੀ ਦਾ ਆਲਮ ਬਹੁਤ ਲੁਭਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੁਲੇਖੇ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭੁਲੇਖਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਭੋਰਾ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਮਜ਼ਾ ਕਿਰਕਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਇਆਂ ਸੁੱਕੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖੜਖੜਾਹਟ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੌੜ ਚਾਲ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਸੁੰਗੜੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਾਸੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭੁਲੇਖੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਅਨੋਖੇ ਲੁਤਫ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਪਿਆਰੇ-ਪਿਆਰੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਡੋਰ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਸਹਿਜ ਭਰੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਭਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਿਲ 'ਤੇ ਵੱਜੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਭੁਲੇਖੇ ਦੀ ਮਰਹਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੰਕ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਨਾ। ਮਾਰੂ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੁਚ-ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ

ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਠੱਗ- ਬਨਾਰਸੀ ਠੱਗ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਫਰੀਮਾਂਟ
(ਫਿੱਡ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਲਾ, ਮੋਗਾ) 408-857-4455

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਧੜਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨਵੀ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਲਾਮ ਲਸਕਰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਬੇ ਤੇ ਗਾਇਕ ਸਾਡੀ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵਾਸੀ 'ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ' ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਾਜੀ ਲੁੱਗ ਲਾਣ ਲੈ ਕੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਉਹੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਦਸ-ਦਸ ਪਾਛੂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਲੁਟੇਰਾ ਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਵੀ ਨਾਲ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਸਕਿਊਰਟੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਪਾਛੂਆਂ ਦੇ ਬੱਲੇ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਵੀ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਮੋਮਨਾਂ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਾਫ਼ਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ। ਉਪਰੋਂ ਬਗਲੇ ਭਗਤ ਦਿਸਦੇ ਹਨ, ਅਸਲੀਅਤ ਹੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਬਹੁਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਸਲੀਅਤ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਉਸ ਗਾਇਕ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਜ, ਫਾਨਣੀ, ਰੋਡਾ ਭੋਡਾ, ਨਸ਼ਈ ਭੰਗੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕ੍ਰੋਧ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਖਲਾਏ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ, ਇਕ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ, ਇਕੋ ਦਿਨ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਜ਼ਮਾਈ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਵੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣਾ। ਇਸਦਾ ਬਹੁਤਾ ਭੈੜਾ ਅਸਰ ਬਾਬੇ ਤੇ ਹੋਇਆ। ਗਾਇਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ। ਉਸਦੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਦਮ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ, ਟਿਕਟ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨ ਗਏ। ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਸ਼ੋਅ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੋਅ ਫੁੱਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਖੋਜ ਹੋਈ, ਉਨੀ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵਿਚ ਭੋਰਾ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਨੱਚ ਟੱਪ ਕੇ, ਟਪਸੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗੀਤ ਆਪ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਤਰਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ, ਸਾਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਡੀ. ਵੀ. ਡੀ. ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਭਾਵ ਖਰਚਾ ਹੀ ਖਰਚਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੀ. ਚੱਲੇ ਜਾਂ ਨਾ ਚੱਲੇ। ਗਾਇਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰਿਸਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਘਰ-ਬਾਰ ਵਿਕ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਰਾਸ ਵੀ ਆਇਆ। ਚੰਗਾ ਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਣਾ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਧਰ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਤਿਲ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਠੀਕ-ਠੀਕ ਹੀ ਇਕੱਠ ਸੀ। ਹਾਂ ਫੁੱਲੇ-ਭਟੂਰੇ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ ਲੋਹੜੀ-ਦੀਵਾਲੀ ਜਾਂ ਵਿਸਾਖੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਕਈ ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਤੀ ਪਦਾਰਥ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖੈਰ ਇਹ ਨਾ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰੋਣਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਠੀਕ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਇੱਧਰ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਸਾਂ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਨੂੰ ਭਾਲਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੇਗ ਲੈ ਕੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਲੰਗਰ ਵੱਲ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਤੇ ਰੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਾਅਨੇ ਮਿਹਨਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿੱਚਰ ਰਹੇ ਸਨ- ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਐ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਵੜਦੇ ਦੋ ਭਾਲਰ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਐ। ਇਕ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਟੇਕ ਦਿੰਦੇ ਐ ਤੇ ਇਕ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਚਲਾ ਕੇ ਮਾਰਦੇ ਐ। ਕੋਈ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ ਪੰਜਾਹ ਭਾਲਰ ਦੀ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਕੁਦਰਤਨ ਉਸ ਦਿਨ ਬਾਬਿਆਂ ਤੇ ਤਵਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਗਰੂਕ ਗਾਇਕ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਉਥੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਸਲੀਅਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ। ਇਸੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਰੋਟ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਰੂਪੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਓਟ ਵਿੱਚ। ਆਪ ਜੋੜੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ- 'ਗੁਰੂ ਜਨੋਂ ਇਕ ਭਾਈ ਕਨੇਡੇ ਤੋਂ ਗਿਆ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਵਾਏ ਫਿਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਲਾਇਆ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਭੇਖਧਾਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ ਲਿਖਾਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਰਮਨੀਅਮ ਇਹ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸਿਰਫ ਵੋਲਕੀ ਜਾਂ ਤਬਲੇ ਵਾਲੇ ਦੀ, ਚਿਮਟੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਸਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਈਆਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਚਿਮਟਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਚਿਮਟਾ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਬੂਤਰ ਉਡਦੇ ਹੋਣ। ਤਰਜ਼ਾਂ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣੀਆਂ-ਬਣਾਈਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਰਮਲੇ ਦੀ 'ਮੋਤੀ ਬਾਬਾ ਡਾਂਗ ਵਾਲਿਆ ਸਾਡੀ ਰੁੱਸ ਗਈ ਝਾਂਜਰਾਂ ਵਾਲੀ', ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ 'ਰੋਂਦੀ ਕਰਲਾਉਂਦੀ ਨੂੰ ਵੇ ਕੋਈ ਲੈ ਚੱਲਿਆ ਮੁਕਲਾਵੇ', ਦੀਦਾਰ ਦੀ 'ਚੰਨ ਚਾਨਣੀ ਰਾਤ ਤਾਰਾ ਕੋਈ ਕੋਈ ਆ' ਵਰਗੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ ਆਮ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਫਿਲਮੀ ਤਰਜ਼ਾਂ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਝਿੱਕੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰੋਤੇ ਝੂਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀਰਤਨ ਕਮਾਲ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਭਲੇਮਾਣਸਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨੱਚਣ-ਟੱਪਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਉਪਰਲਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਹੋ ਤਾਂ ਨਾਮਾਤਰ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਇਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਗਾਇਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਠੱਗ ਬਾਬਾ। ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਦੁਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਦੇ ਐਸੋ-ਇਸਰਦੇ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ

ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਨੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਰੁਪਏ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ। ਗਾਇਕ ਛਿੱਦੇ ਨੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਖਾੜਾ ਲਾਇਆ ਡੇਢ ਲੱਖ। ਇਹ ਸਰੋਆਮ ਧੱਕਾ ਹੈ।" ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ, ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਔਸਤਨ,

ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰੀਂ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗੱਢੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਐਤਕੀਂ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਲੱਗਦੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਠੀ-ਚਾਪੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਿਅੰਗ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ- ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਐਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਉਹ ਡਿਸਕੋ ਵੀ ਜਾਂਦੀਐ। ਐਥੇ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਦੀਆਂ ਘਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸੀਰੀਅਲ (ਨਾਟਕ) ਵੇਖਦੀਐ। ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਦੇ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਲੈਪਟਾਪ 'ਚ ਪਾਈ ਫਿਰਦੀਐ। ਹੋਰ ਵਰਜਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦੀਐ। ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛੇ ਬਈ ਉਹ ਸਾਧਣੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣ, ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ? ਸਾਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਸੋਚਣੀ ਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨਹੀਂ, ਵੀਹ ਨਹੀਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਸੁਧਰੇ ਹੋਇਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕੀ ਨੁਕਸ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਸੂਲ ਹੈ- ਨਾਪ ਜਪੋ, ਕਿਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਛਕੋ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਾਰਾਂ ਕੋਠੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਭੀਖ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟਰੇਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਪੀੜਤ ਰੋਗੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਟਰੇਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ 'ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ' ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਕੀ

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਮੂੰਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭਾਲਰਾਂ ਪੌਂਡਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਨਾ ਕੋਈ ਮੀਤ ਨਾ ਬਿਗਾਨਾ, ਸਗਲ ਸੰਗ ਹਮ ਕੋ ਬਨ ਆਈ' ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਇਕ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ। ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਬਾਬੇ ਆਪਣੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ 'ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ' ਲਫਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ' ਸਾਡੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਐ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਭੰਡਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਦੇ ਨੇ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਨੂਈਏ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੱਲੂਮ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਅਜੇ ਵੀ ਰਿਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਭੜਕਾ ਰਹੇ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਰਸਤੇ ਤੁਰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਹ ਗੱਲ ਹੈ- ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਮੋ ਜ਼ਰੂਰ, ਪਰ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਇਹ ਬਾਬੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਵਿਚ ਪਰਾਈ ਔਰਤ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਸੱਪ ਦੀ ਯਾਰੀ ਵਰਗੀ ਤੇ ਮਰਦ ਦੇ ਘਰ ਫੋਨ ਭੁੱਲਣ ਤੇ ਮੁੜਕਾ ਆ ਜਾਣਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਦਾ ਫੋਨ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਵਰਗੇ ਲਫਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਗੁੰਝੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਤੇ ਵੱਸਦੇ- ਰੱਸਦੇ ਉੱਜੜ ਜਾਓ ਤੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬੀਬੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਸਾਇਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਅਰ ਵਰਤਣੇ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ

ਪੜ੍ਹਨੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਗਲ ਹੈ। ਬੁਟੀਕਾਂ ਤੋਂ ਆ-ਪਣੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਸੂਟਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਪਰਨੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਕੀਨੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਸਿੰਘ

ਮਸਕੀਨ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸੋਂਦੇ। ਸਗੋਂ ਚੋਲੀਆਂ-ਚੋਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਮਖਮਲੀ ਗਵੈਲਿਆਂ ਤੇ ਸੋਣਾ ਤੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੀਜ਼ੇ ਖਾਣੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਗਲ ਹੈ। ਚੋਲੇ-ਚਾਟੜੀਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਗਿਫਟ ਲੈਣੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ। ਮਾਵਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਵਾਉਣੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਹੈ। ਬੱਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਅਸਲੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਇਕ ਸੰਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ?

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਾਬੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਭਾਲਰ ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰ, ਘਰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕੀ ਚੜ੍ਹਾਵਾ। ਇੰਡੀਆ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗਾਇਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 30 ਤੋਂ 45 ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਟੁਰ ਵਿਚ ਇਹ ਬਾਬੇ 60 ਤੋਂ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਫਰੀ ਮਨੀ। ਹੋਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਕਰੀਬਨ ਉੱਚੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ -ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਬਹਿਣ ਅਤੇ ਸੁੱਟ-ਪੈਣ ਦਾ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸ਼ਕੇ ਜਾਈਏ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ।

ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੇ ਬਾਬੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੋਲਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਵਾਧੂ। ਇਸ ਬਾਬੇ ਦਾ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਰੋਟ 4 ਤੋਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਲੱਭੁ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬ ਕੱਢ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਰੀਸਾਂ ਕਲਯੁਗੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਹੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਸਾ ਰਾਮ ਵਾਂਗ ਬਚਣ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ। ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਕੁੱਟਦੇ ਘੱਟ, ਘੜੀਸਦੇ ਬਾਹਲਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਕੀ ਹੈ। ਕਰਤੂਤਾਂ ਇਕੋ ਤੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਇਕੋ। ਗਾਇਕ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੋਵੇਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 'ਬਾਇਬਲ ਬਰੀ' ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਲਿੰਬਡੀ ਮੰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਨਤੀ ਹੈ, ਮੰਨੋ ਜ਼ਰੂਰ, ਪਰ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ। ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਾਇਆ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋ। ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਤੋਰੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚ ਛੱਤੀ ਪਦਾਰਥ ਵਰਤਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਪਾਉਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਲੰਗਰ ਸਾਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕੱਠ ਸਿਰਫ ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੌਧਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਗਏ। ਸੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ। ਰੱਬ ਰਾਖਾ।

ਅੰਤਿਕਾ- ਤੇਰੀ ਅਕਲ ਮੁਬਾਰਕ ਤੈਨੂੰ, ਸਾਡਾ ਸੀ ਬੱਸ ਕੰਮ ਸਮਝਾਣਾ।

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੱਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼
9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼

ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
ਬੇਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲ

39180 Liberty Street, Suite 118, Fremont, CA 94538
510.796.9000 (Office), 510.796.9002 (Fax)

ਮੋਦੀ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਚੁੱਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ-ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜ (ਰਾਜਗ) ਦੀਆਂ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਬੁਲਾਰਨ ਜੇਨ ਪਸਾਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦ-

ਵਾਰ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਵੀਜ਼ਾ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੱਵਿਖ 'ਚ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2005 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੋਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਵਾਂ ਰੋਲੀ

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, ਇਹੀ ਰੋਜ਼ ਕਾਵਾਂ ਰੋਲੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਝਾੜੂ ਹੀ ਫੇਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਕਹਾਣੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲਓ, ਅਖਬਾਰ ਛਪਣ ਤੱਕ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਐਤਕੀ ਬਾਜ਼ੀ ਮਾਰ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਹੁਣ 'ਰਾਮ ਰਾਜ' ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ 60 ਸਾਲ ਲੰਘ ਗਏ, ਮੈਂ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹੀ ਕਾਵਾਂ ਰੋਲੀ ਸੁਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਆਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸੱਜਣੇ ਪੰਜਾਬ ਗਰਕ ਚੱਲਿਆ, ਜੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਚਾ ਲਵੋ। ਇਹ ਉਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਘਰ-ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ-ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੋ। ਮੈਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੋਰੜ ਨਾਲ ਮਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਐਤਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਬੇਰਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚਿਆ ਤੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਗਈ, ਲੋਕ ਚਲੇ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਡਾਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। 500 ਰੁਪਏ

ਇਕ ਵੋਟ ਬਦਲੇ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਟਕਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰਖਾ ਕੇ ਕਸਮਾਂ ਖੁਆਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਪਾਓ। ਇਹ ਹੁਣ 16 ਮਈ, 2014 ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਲਏ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਪਰ ਕਿੱਧਰ ਕਿੱਧਰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਗੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਬੁੱਧੂ ਦੇ ਬੁੱਧੂ ਬਣ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬੀਓ ਵਕਤ ਹੁਣ ਹੈ ਨਹੀਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋਕ ਅਪੀਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਣ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੁਧਰ ਜਾਵੋ।

ਜੇ ਇਸ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਜਾਗੋ ਤਾਂ 16 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ-ਧੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਘੱਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਜਾਣਾ, ਬਰਬਾਦ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਐਤਕੀ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੋ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਜਾਣਾ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਹੈ।

ਉਹ ਠੇਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਸ਼ੇ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਮਸ਼ਾਨ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਸਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਧਰਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਿਵਿਆਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲਿਜਾਣਗੇ, ਹੁਣ

ਸਮਾਂ ਉਲਟਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੱਗ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨ ਜਾਣਗੇ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅੱਗ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 5-6 ਸਾਲ ਵਿਚ ਖਬਰੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਝੁਲਸੇ ਵੀ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਫਿਰ ਨਸ਼ੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਜੰਮ ਪਏ ਹੋਣਗੇ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ- ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ੇ ਲੈ ਕੇ। ਮੌਤ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਖੁਦ ਲੈ ਕੇ ਗਏ, ਹੁਣ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀਓ ਮੌਕਾ ਤਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਰ ਜੇ ਕੁਝ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਅਕਲ ਬਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਚ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਲਵੋ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਬਚ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੱਕ ਨੌਜਵਾਨੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੇ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਨਾ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭਾਂਗੇ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੇਲੇ-ਮਾਹੀਏ ਗਾਉਣੇ ਹਨ- ਵਕਤ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਾ ਲਵੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਲਾ ਅੱਲਾ ਤੇ ਖੈਰ ਸੱਲਾ। ਭਾਵ ਰੱਬ ਈ ਭਲਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਰੇ ਜੇ ਹੁਣ ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵੀਰਾਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਾਂਗਾ

ਕਿ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੁੰਡਿਆਂ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਸਕੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਕਹਾਉਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਵੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਹਿਲੇ ਜੰਝ ਘਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਵੇਂ ਹਾਲ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਵੱਲ ਧੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਲੀਆਂ ਪੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਚਾਅ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਿਰ ਕੌਣ ਬਚਾਅ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ: ਆਪੇ ਫਾਬੜੀਏ ਤੈਨੂੰ ਕੌਣ ਛੁਡਾਵੇ।

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲ- ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਰਹਿਣਗੇ

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲਾ ਰਾਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਆਖਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜਿਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਚੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਸੀ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਫੈਲੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਮੂਰਤ ਇਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ 10 ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ

ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕਦੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਿਕੰਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਲਾਚਾਰੀ ਵਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਚਾਰੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖੁਦਰਾ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਿਆਂ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 2-ਜੀ ਕਥਿਤ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਜਦਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੋਖਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉੱਤੇ ਉੱਗਲੀ ਉੱਠੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਘਪਲਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਆਡਿਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ 2-ਜੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ 'ਜੇ' ਦਾ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 80 ਕਰੋੜ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਕੋਲ ਫੋਨ ਹੈ ਤਾਂ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ

ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਿਲਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਫੋਨ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸੂਲਣੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨਿਲਾਮੀ ਨਾਲ ਕੋਲਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਹੁਤਾ ਕੋਲਾ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿੰਗੇ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉੱਚ ਵੀ ਆਡਿਟ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 8 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਦਰ 5 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਆਈ ਸੀ। ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜਿੰਨੀ ਰਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੇ ਪਛੜੇ ਰਾਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬਿਹਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੈਟ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਖੇਤੀ,

ਵਿੱਦਿਆ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਹਨ।

'ਮਨਚੇਗਾ' ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 ਦਿਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗ਼ਰੀਬ ਵਰਗ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦੇ ਭਾਅ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਭੁੱਖਮਰੀ ਤਾਂ ਲਗਪਗ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਵਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਚਿੱਕੜ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਪਲਟਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਬੋਲਣਾ ਚੰਗੀ ਆਦਤ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਬੋਲਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹੇ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਬੋਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਵਾਈ ਜਦੋਂਕਿ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਆਗੂ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ ਨਾ

SATWINDER SINGH

ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕਾਰ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਰ ਠੀਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੌਂਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਰ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

India ਤੋਂ Automobile ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

510-703-3994

satwinder.sekha@gmail.com

ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

Ashwani Bhakhri

Contact us, for a professional consultation!

Venu Bhakhri

Corey, Luzaich, Pliska, de Ghetaldi & Nastari LLP
700 El Camino Real, PO Box 669
Ph: 650-871-5666
Fax: 650-871-4144
Email: clpdm@coreylaw.com
www.coreylaw.com

Law Offices of Ashwani Bhakhri
1299-Old Bayshore Highway
Burlingame, CA 94010
Ph: 650-685-6334
Fax: 650-685-6351
Email: info@bhakhrilawfirm.com
www.bhakhrilawfirm.com

ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ - ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਸਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਮ. ਲੋਧਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਰਲਾ ਸਿੰਜਾਈ ਤੇ ਜਲ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ 2006 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਲਾਪੇਰੀਯਾਰ ਬੰਨੂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ, ਇਹਤਿਆਜ, ਵਿਆਪਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਲਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਲਾਪੇਰੀਯਾਰ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬੰਨੂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 120 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਬੰਨੂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 142 ਫੁੱਟ ਤਕ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡੈਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਤੇ ਇਹ ਪੱਧਰ 152 ਫੁੱਟ ਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਜਲ-ਵੰਡ ਉਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ 12 ਜੁਲਾਈ 2004 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਇ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 15 ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਸਤਲੁਜ-ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿੱਲ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਨੌਂ ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 15 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਏ.ਪੀ.ਜੇ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ? ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਾਨੂੰਨ 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?

ਇਸ ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਾਨੂੰਨ 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 78 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 24 ਮਾਰਚ 1976 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਲ ਬਟਵਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਤਲੁਜ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਦੇ 15.2 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਫੁੱਟ (ਐੱਮ.ਏ.ਐੱਫ) ਪਾਣੀ 'ਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ 3.5 ਐੱਮ.ਏ.ਐੱਫ., ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ 8 ਐੱਮ.ਏ.ਐੱਫ. ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ 0.20 ਐੱਮ.ਏ.ਐੱਫ. ਪਾਣੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਯਾਰਾ 78 ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ 31 ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਗੂ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਐੱਸ.ਵਾਈ.ਐੱਲ. ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਪੂਰੀ ਵਿਖੇ

ਐੱਸ.ਵਾਈ.ਐੱਲ. ਦਾ ਟੱਕ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤਕ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਐੱਸ.ਵਾਈ.ਐੱਲ. ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਇਹ ਤਰਕ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਲਾ, ਲੋਹਾ ਆਦਿ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਤਕ ਜੇ ਪਾਣੀ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਜਾਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਬੈਠਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮੁੜ ਭਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਵਾਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਦਾਇਰਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰਾ ਉਲੰਘਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 85ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਰਮਨ
ਪਿਆਰਾ, 24 ਘੰਟੇ, ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਰੇਡੀਓ

ਲਾਈਵ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ, ਸ਼ਬਰਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ,
ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

www.radiock.com

ਫੋਨ ਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ

1-832-551-5038
1-702-489-0222

Wi-Fi ਰੇਡੀਓ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ
ਤੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

510-900-3600

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

INVISALIGN
Start from \$ 2850 Off

**FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE
USUALLY COVER THESE SERVICES**

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Not Valid with
any other offer

 Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING
 ਸਫਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ,
 ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹੀ
 ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4,
 Hayward. (CA) 94544
 510-786-1780

1750 CLEAR LAKE AVE
 Milpitas, CA 95035
 408-942-4400

www.uppaldental.com

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਅਮਿੱਟ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡਦਾ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ- ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ੋਅ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਨਿੰਝਰ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡਦਾ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ 4 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਦੀ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨਾਲ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਖਰਾਖਰ ਭਰੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਨੇ ਆਉ-ਦਿਆਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸਰੋਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ

ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀਆਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੋਅ 9 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਨਿੰਝਰ ਨੇ

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਾਥ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਇਆ। ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ 916-613-6728 ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਰੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350
(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Tape Recorders
- Shavers & Trimmers
- Camcorders
- Cellular Phones
- DVD Players
- Medical Equipment
- Cordless Phones
- Calling Cards

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਚੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora
ਮੱਛੀ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਛੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜ਼ੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਸ਼ੀਨ

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਸ਼ੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544

Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

Bhogal Dental Group

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Dr. Raja Bhogal

37070 Newark Blvd, Suite C
Newark, CA 94560

510-797-2840
dr.raja@rbhogaldds.com

E-mail : gogeeautorepair@gmail.com

GOGEE AUTO REPAIR

Repair all kind of foreign & Domestic Cars

ਗੋਰੀ ਆਟੋ ਰਿਪੇਅਰ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੋਰੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph: 510-293-0530

Cell: 510-757-6775

Fax: 510-293-0330

ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ

1581 INDUSTRIAL PKWY W# 5
HAYWARD, CA 94544

ਸਮਾਜਿਕ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਰਤ

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਗ਼ਰੀਬਾਂ-ਅਮੀਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜੇ ਵਾਰੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਨੇ ਚੰਦ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਾਲੇ-ਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਵਸੋਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ, ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਧਾਰਨ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਬੁੜਾਂ ਮਾਰੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਮਝੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਟਯੋਗ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਤਬਕਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੁਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਨ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਦਰਮਿਆਨਾ ਵਰਗ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਉਥੇ ਗੁਰਬਤ ਮਾਰੇ ਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੰਗ ਦੀ ਰੱਜਵੀਂ ਰੋਟੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟਾਂ, ਖੋਹਾਂ, ਚੋਰੀਆਂ, ਡਾਕਿਆਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ, ਗ੍ਰੋਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਤੇ ਕਰਾਉਣ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਗ੍ਰੋਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਗਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰੇਕ ਨੁਕਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰਥ ਬਣ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਤੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ੈਰਸਮਾਜੀ ਕਿਸੇ

ਇੱਕ ਅੱਧੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਮਨ ਕੰਬ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਤੱਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤਦ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਦੂਜੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਲਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤੀ ਤੇ ਨਿਆਂ ਪਾਲਕਾ ਵਲੋਂ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਕੁ ਕਠੋਰ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਲੁੱਟਾਂ, ਚੋਰੀਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਬਾਲਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੇੜੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਕੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਓਪਰੀ ਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਜ਼ਰੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਅੱਤ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗ਼ਰੀਬ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਧੂਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਕੇ ਘਰੀ ਪਰਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਲਾਹੇਵੰਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਬੇਕਾਰ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਨੀਵਾਂ ਚੇਤਨ ਪੱਧਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਵਜ ਇਸ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ

ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸਦਕਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਲ ਵਿਛਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸੋਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਜੁਆਨੀ ਦਾ ਚੋਖਾ ਭਾਗ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਦ ਫੇਰ ਕੋਈ ਸੋਚੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ, ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ, ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ, ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਬੁਢੇਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁਟਾਉਣ, ਮੰਡੀ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਾਉਣ, ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਹਰ ਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਵੰਗਾਂ ਨਾਲ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਵਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਨ ਸਧਾਰਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਵੇਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮਾਤਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਮੰਬਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨੀਤੀਗਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਿਰਫ ਆਪਾਧਾਪੀ ਨਾਲ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਰਾਜਕਤਾ ਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਚੋਰੀ, ਡਾਕੇ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਘਟਨਾ

ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਬੋਤ ਚਿਰੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਗ਼ੈਰਸਮਾਜੀ ਤੱਤਾਂ ਲਈ ਸਾਰਾ ਮੈਦਾਨ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਹਾਲਤ ਤਕ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਓਨੀ ਦੇਰ ਨਾ ਤਾਂ ਲੁੱਟਾਂ, ਖੋਹਾਂ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸੇਵਨ ਉੱਪਰ ਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਤੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਦਬਾਉ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਚੌਤਰਫਾ ਬਦਅਮਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਉਲਟਾ ਅਜਿਹੇ ਗ਼ੈਰਜਮਹੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਸਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਲੋਟੂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਅਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬੱਝਵੀ ਲੜਾਈ ਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸਦਕਾ ਜਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਸਦਕਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਫਰਾਤਫਰੀ ਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵੱਧਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ।

M.K Nijjar DDS **LASER DENTISTRY**
Ruchi Nijjar DDS

NO SHOTS. NO DRILL. NO PAIN!

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058 www.drnijjar.com

(Across from Washington Hospital & Bart) 1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

TAJ-E-CHAAT

Special **TANDOORI NAAN**

ਸਮੇਸਾ ਪਲੇਟ
 ਪਾਪੜੀ ਚਾਟ
 ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ
 ਵੈਜ ਮਿਕਸ ਪਕੌੜਾ
 ਪਨੀਰ ਪਕੌੜਾ
 ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ ਚਾਟ
 ਛੋਲੇ ਭਟੂਰੇ
 ਮੈਂਗੋ ਲੱਸੀ
 ਮਿੱਠੀ ਲੱਸੀ
 ਨਮਕੀਨ ਲੱਸੀ
 ਪਿਆਜ਼ ਨਾਨ
 ਅਦਰਕ ਨਾਨ
 ਮੂਲੀ ਪਰੌਂਠਾ
 ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀ

ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਰੈਪ
 ਗੋਟ ਕਰੀ
 ਚਿਕਨ ਕਰੀ
 ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਟਿੱਕਾ
 ਗੋਟ ਬਿਰਿਆਨੀ
 ਚਿਕਨ ਬਿਰਿਆਨੀ

\$14.99 ਦਾ Food ਲੈਣ ਤੇ ਇੱਕ Movie ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

Chicken Wrap \$5.50

Raja *New Introducing Chaat Corner*
King of Sweets Now Presents
Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE
 31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

Sur Sangeet
 DVD, Movie, CD's:-
 Punjabi, Hindi, Tamil,
 Telugu, Malayalam
For Rent or to Buy

Punjabi Music Group
 Dhol & other Musician
 & Tabla Vadic
 For Wedding, Stage Event,
 Reception, Religious Events
 or any kind of events

Jawala Singh 510-378-7690
Sunny Singh 510-648-0084

39497 Fremont Blvd. Fremont, CA 94538 **510-226-8081**

ਸੁਕਿੰਦਰ ਪਨੋਆ
510-377-4197

ਰਾਵੀਓਂ ਪਾਰ ਮੇਰੇ ਰਾਂਝਣ ਦਾ ਡੇਰਾ- 2 'ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ'

ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ-ਡੁੱਲ੍ਹਾ ਮੁਲਕ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੈ ਵੀ। ਕੰਮਕਾਰ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ, ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜੋ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕੰਮ ਕਰੋ ਤੇ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੋ, ਕੋਈ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ ਨੱਠ-ਭੱਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਇਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਲੀਹ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਵੱਸੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵੀ ਦੇਣੀ ਪਈ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਪੈਰ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਉਹੀ ਬੰਦੇ ਜਦੋਂ 65 ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਇਕ ਦਮ ਹੌਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੀ ਝਾਲ ਸਰੀਰ ਝੱਲਦਾ ਨਹੀਂ। ਬੰਦਾ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬੇਆਰਾਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰੋ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੋ। ਸਖ਼ਤ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ, ਵਿਹਲੇ ਰਹਿ ਕੇ ਟਾਈਮ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਕਤ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੌਲੇ, ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਸੀਪ ਖੇਡਦੀਆਂ ਢਾਈਆਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਕੀੜੀ ਦੀ ਤੌਰ ਤੁਰਦੇ ਬੰਦੇ ਸਿਰਫ ਦਿਨ ਦਾ ਵਕਤ ਹੀ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸਦੇ-ਖੇਡਦੇ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਥਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਪਰ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਥਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈਆਂ ਨੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਦਾ ਭਾਰ ਮੋਕਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਥਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਇਨਸਾਨ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਹਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕੱਲਪਣਾ ਇਕ ਦਿਨ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਅੱਜ ਮਰਿਆ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਦਿਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਇਹਨਾਂ ਢਾਈਆਂ ਕੋਲ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਬੋਲਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਤਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਸੁਆਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖਾ ਲਈ। ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਬੱਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਸੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੀਆਂ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈ ਤੇ ਨਿੰਦਿਆਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਚਾਘੀਆਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਇਹ ਢਾਈਆਂ। ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਵੀ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਐਵੇਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਸਟੋਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂ। ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਅਜੇ ਘਰ ਵੜਿਆ ਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਇਕ ਉੱਚੀ ਸਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਤੋੜਿਆ। ਆਵਾਜ਼ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਦੱਸ ਕੇ ਤਾਂ ਜਾਇਆ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਆਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਸੀ। ਛੇਤੀ ਕਰੋ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ, ਬੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ ਆਏ ਨੇ, ਆਪਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਆਪਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ, ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਓ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਓ ਭਾਈ। ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਨੀਚੇ ਹੋਈ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਕ ਛਕ ਕਰਦੀ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਪੁੜ੍ਹਦੀ ਨੂੰ ਜਾ ਲੱਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਲੜੀ ਹੋਈ ਪਪਲੀਹੀ ਦਾ ਪਾਇਆ ਧੱਕੜ ਮੇਰੇ ਰੜਕਿਆ। ਬੱਸ ਜੀ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ ਦਾ ਪੁੜ੍ਹਪੁੜੀ ਪਾਠ ਹੋ ਗਿਆ ਸ਼ੁਰੂ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਾਬੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਰ

ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਭਾਈ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀ ਪਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਬਗੈਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਹੈ ਇੱਥੇ ਬੰਦਾ ਜਿਹੜਾ ਵਿਹਲਾ ਕੱਛਾਂ ਮਾਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਿੰਨੇ ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਉਨੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਅਮੀਰ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਗਰੀਬ, ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਉਤੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਘੜੀ ਦਾ ਅਲਾਰਮ ਵੱਜਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਾਂ ਇਹ ਲੈਕਚਰ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਦੇਵੋ ਜਿੱਥੋਂ ਆਏ ਹੋ। ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਰਮ ਲਾਉਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਘਰ ਅਲਾਰਮ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿਓ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਵੀ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਵਗੈਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕੀ ਇਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰ ਹੱਡ ਹਰਾਮੀ ਲੋਕ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਭਾਈ ਆਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚੋਂ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਭਾਈ ਸਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਕਿ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਕੇ, ਐਨੇ ਸੁਹਣੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਇਸ ਦਸਵੰਧ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਂ ਬਣੇ ਨੇ। ਐਥੇ ਕਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਦਸ ਨਹੁੰ ਨੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਪੈਸੇ ਨਿਕਲੇ। ਜਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਤਾਮੀਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਆਓ ਆਪਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਦਦ ਹੋ ਸਕੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਥਾਂ ਕਦੇ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਨੇ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਸਵੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੱਸੋ। ਫਿਰ ਭਾਈ ਹੁਣ ਦੱਸੋ ਇਹਨਾਂ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਰਹਿ ਗਈ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕਿ ਭਾਈ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢਿਆ ਕਰੋ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਮਹਿੰਗਾਈ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਉਤੇ ਖਰਚੇ ਘੱਟ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਬਰਾਤ ਪਹੁੰਚਦੀ। ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਲੋਕ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਵਿਆਹ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਗਿਲਾਸ ਸੜਾਕਣ। ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਮਿਲਣੀ ਹੋ ਕੇ, ਚਲੇ ਜੀ ਅੰਦਰ ਖੋਲ੍ਹ ਲਓ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਡੱਟ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੰਨ ਪਾੜਵਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਬੇਬਬੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਚਾਮ ਚੜੱਕਾਂ ਵਾਂਗ ਨੱਚਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੜੀਆਂ। ਜਿਹੜੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਸਲੀ ਰਸਮ ਹੈ, ਉਥੇ ਜਾਂਚੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਜਣੇ। ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਜਾ ਕੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ? ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਰਾਤ ਆਉਂਦੀ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੱਖਪਤੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਉਥੇ ਤੇ ਕੱਖਪਤੀ ਵੀ ਉਥੇ। ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਸਧਾਰਨ ਖਾਣਾ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੜਕ ਨਾ ਕੋਈ ਝਿੜਕ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਕੋਈ ਨੱਕ ਬੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ। ਮੇਲੀ ਤੇ ਬਰਾਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੇ। ਹਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸਰਦਾ ਹੈ ਪਾਰਟੀ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਹਰ ਇਕ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰ ਉਤੇ ਤਲਵਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਟਕਦੀ। ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਉਥੇ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਹੋ। ਕਈ ਬਾਬੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਇਕੱਠੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿ ਭਾਈ ਇਹ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਓ।

ਪਰ ਲੱਛੇ ਜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਲੈਕਚਰ ਦੀ ਹੋਰ ਇਕ ਕਤੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ। ਕਹਿੰਦੇ ਜੀ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਛੇਵਾਂ ਦਰਿਆ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ। ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿੰਨੇ ਕੁ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੁਆਨੀ ਦਾ ਤਾਂ ਬੜਾ ਗਰਕ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਘਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਤੱਕ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ

ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਜੇਕਰ ਪੜਾ ਲੱਗ ਵੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਫਿਰ ਬੈਠੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅੱਡੀਆਂ ਰਗੜੋ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਗੋਂ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰੋ। ਨਾ ਰਹੂ ਬਾਂਸ ਤੇ ਨਾ ਵੱਜੂ ਬੰਸਰੀ। ਪਰ ਕੀਹਦਾ ਜ਼ੋਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਾ ਸਕੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਧਾਂ ਉਤੇ ਲਿਖ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਛੋਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਉਦਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਤੇ ਹੋ ਕੇ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕੌਣ ਨੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਛੱਜ ਦੇ ਓਹਲੇ ਧਾਰ ਪਿੱਟਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?

ਇੱਥੇ ਇਕ ਮੈਨੂੰ ਵਾਕਿਆ ਚੇਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਰੋਡੀਓ ਲਾਇਆ, ਰੋਡੀਓ ਤੇ ਇਕ ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਰੋਡੀਓ ਵੱਲ ਵੀ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ ਮੇਰਾ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤ ਜਗਤਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਜਗਤਾਰ ਮੈਨੂੰ ਨਾਂ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਗਤਾਰ ਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤ ਆਏ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ ਦੇ ਬੰਦੇ। ਡਾ: ਜਗਤਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਜ਼ਲਗੋ। ਜਗਤਾਰ ਜੱਗਾ ਮੇਰੇ ਬੰਨੇ ਚੰਨੇ ਦੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ। ਜਗਤਾਰ ਵਲੈਤੀਆ ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਫਸ ਫਸ ਕੇ ਖੁਦ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ। ਡਾ: ਜਗਤਾਰ ਜੱਗਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੁਫਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਧਤਕ ਤੇ ਨਿਮਾਣਾ ਸੇਵਕ, ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਲੰਗੋਟੀਆ ਯਾਰ ਜਗਤਾਰ ਬਾਵਾ ਤੇ ਹੁਣ ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ। ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ ਰੋਡੀਓ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਡੇਰੇ ਦੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਲੋਕੀ ਬੜੀ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਅਸਲੀ ਸੇਵਾ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਕਾਮੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗਣੀ ਦੇ ਗੱਢੇ ਖੁਦ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਸੱਕ ਹੈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਇਹੋ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਸੱਚ ਬੋਲੇ, ਲੋੜ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੇਬਾਕ ਰੋਡੀਓ ਹੋਸਟਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਨਿਧਤਕ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲ ਸਕਣ। ਲੋੜ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਬੱਸ ਇਕ ਦਿਨ ਮਹਿਜ਼ ਖ਼ਬਰ ਲਿਖ ਕੇ ਚੁੱਪ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਫੁਪੀ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹਲਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਲਾਲ ਦੀ ਛੁਰੀ ਤਾਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਫਿਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਝਟਕੇ ਦਾ ਇਕ ਟੱਕ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇੱਥਾਂ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਈ ਜੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢੀ ਪਰ ਮਿੱਠੀ-ਮਿੱਠੀ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਲਾ ਕੇ।

ਮੈਂ ਰੋਡੀਓ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਹੇਠ ਉਤਰਿਆ ਅੱਜ ਫਿਰ ਟਾਈਮ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਚਾਰ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਫੋਨ ਨਾ ਚੁੱਕਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਆਪਣੇ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਇਹ ਮੁਲਕ ਹੈ ਹੀ ਐਸਾ, ਇੱਥੇ ਕਿਰਤ ਵਗੈਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਬਾਹਰੋਂ ਅੰਦਰ ਆਇਆ, ਆ ਕੇ ਟੀ. ਵੀ. ਲਾ ਲਈ। ਕਈ ਚੈਨਲ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਕੀਤੇ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਇਕ ਚੈਨਲ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਇਕ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਜਿਸਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਕੋਹ ਕਾਫ ਪਹਾੜ ਵਰਗੇ ਸਾਫ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਸਨ। ਸਿਰ ਉਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਗ। ਗਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਾਤਰਾ। ਦਾਹੜੀ ਤੇ ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਗੋਲਕ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਪਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਬੜੀ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਟੀ. ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਇਕ ਫਲੈਸ਼ਬੈਕ ਦਾ ਸੀਨ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਕ ਚਿੱਟ ਕੱਪੜੀਆਂ ਗੱਠੜੂ ਜਿਸ ਦਾ ਲੰਮਾ ਨੱਕ ਤੇ ਬਾਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਸਨ। ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਝ ਘੁੰਮਾਘਾਰ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਗੁੱਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਾਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹੋ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਨੇ ਰੁਪਈਆਂ ਦੀ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ

ਦੇਗ ਵੀ ਵੰਡਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਫਲੈਸ਼ ਬੈਕ ਤੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਾਹੜੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲੋਲਤੀਆਂ ਕੱਢਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸੀਨ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਕ ਕੁੜੀ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ, ਅਸੀਂ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਬਰੇਕ ਲਈ ਰੁਕਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਬਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਮੈਂ ਟੀ. ਵੀ. ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਫਿਰ ਉਸੇ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਹੋ ਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਵਾਕਿਆ ਚੇਤੇ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਨਾ ਕਾਬਲ-ਏ-ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੈ। ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਈ ਆ ਜਾ ਆ ਕੇ ਜੂਠੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜ, ਐਨੇ ਪਾਠ ਕਰ ਤੇ ਤੇਰਾ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫੀ। ਪਰ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਲਗਾ ਮਾਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਧਰ ਉਧਰ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਇੱਥਾਂ ਕੰਮ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਕਿ ਪੰਜੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ, ਉਥੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਨਸੀਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਇਹ ਸਜਾ ਕਿਉਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ? ਕੀ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਸਜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨੋਕ ਦਿਲੀ। ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਪਾਉਣੇ ਇਕ ਅਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਚੁਫਦੇ ਨੇ। ਉਹ ਪੰਜ ਲੱਖ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਨੇ ਮਸਾਂ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਨੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਜਾ ਕਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਚੋਰੀ-ਚਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾ-ਬੇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਡੁਬਈ ਮੇਰਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਹੁਣੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਘਰ ਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਵੀ ਨਾ ਲਾਈਏ, ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਐਨਾ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਡਰਦੇ ਤਰਾਹ ਤਰਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਐਨੀ ਮਾਣਮੰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਹੋਵੇ। ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਜਬੇਦਾਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਰਤੇ ਪੈਣਗੇ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਸਜਾ ਨੂੰ ਸਿਰ ਨਿਵਾ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਐਡੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ, ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਮੋਹਤਬਰ ਇਨਸਾਨ ਕਰੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁਆਫੀ ਹੀ ਮੰਗਣੀ ਪਵੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੁੰਨ ਹੈ। ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਹੈ ਵੀ। ਪਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੋਗਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਕੰਮ ਨਾ ਘਰ ਦੀ ਤੇ ਨਾ ਘਾਟ ਦੀ।

ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਸਾਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ। ਮੈਂ ਹੈਲੋ ਕਿਹਾ। ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੇ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੱਸ ਬਾਈ ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਦਾ ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ ਦਾ ਪੁੜ੍ਹਪੁੜੀ ਪਾਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਲੈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਕਾਹਦੀ, ਐਵੇਂ ਹੋਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਂ ਸੋਚੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਖੰਡ ਪਾ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬਾਈ ਜੀ ਇਹੋ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਟੀ. ਵੀ. ਤੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹਟਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ। ਬਾਈ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ... । ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਪਤਾ ਨੀ ਤੂੰ ਕੀ ਊਲੂ ਜਲੂਲ ਬੋਲੀ ਜਾਨੈ। ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕ ਵੀ ਅੱਖਰ ਦੀ ਬੇਅਬਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਢਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਹਾਂ ਬੱਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕੇ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਫਿਰਦੀ ਇਕ ਕੀੜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਕੀ ਔਕਾਤ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਲ। ਬੱਸ ਤੂੰ ਆਵੀਂ। ਟੀ. ਵੀ. ਉਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਦਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਵੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਾਂ....?

ਭਾਰ ਖਹਿਲਾ

ਆਪਣਾ ਅਤੀਤ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁੱਨੜ
805-612-5092

ਜਨਮ ਕੁੰਡਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਗਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ, ਸਹੀ ਤਾਰੀਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਸੂਰਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਇਹ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਕਰਸ਼ਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਲਖਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਆਕਰਸ਼ਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਕਰਕੇ ਸਿਤਾਰੇ ਪਤਾ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਵੀ ਭਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਤਰ ਵਲ, ਦੱਖਣ ਵਲ ਜਾਂ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਜਨਮ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਸਿਤਾਰੇ ਪਤਾ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਤਕ ਦੀ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਅਸੀਂ ਨਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਈ ਕਰੋੜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਕਈ ਕਰੋੜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾ ਬਿਨਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਸੀ, ਹਵਾ ਸੀ, ਧਰਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਏਨੀ ਗਰਮੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਮੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਗਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਈ ਕਰੋੜਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜੇ ਮੈਂ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਮੈਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ, ਬਹੁਤੀਆਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਇਕਤ ਦੁਕਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੰਦੇ ਦੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਕਿ ਬੰਦਾ ਕਿੱਥੇ ਤੇ ਕਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਬੀ.ਸੀ. 30 ਹਜ਼ਾਰ ਬੀ.ਸੀ., 35 ਹਜ਼ਾਰ ਬੀ.ਸੀ., 50 ਹਜ਼ਾਰ ਬੀ.ਸੀ. ਤੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ 5 ਲਖ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਲ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਲਖ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਲਖ ਸਾਲ ਵੀ ਲਿਖ ਲਿਆ। ਚੈਸਟਰ ਸਟਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਦੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਵਰਲਡ' ਵਿਚ 1 ਕਰੋੜ 57 ਲਖ ਸਾਲ ਦੀ ਵੀ ਗਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਬਾਰੇ ਇਹ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਸ ਸਾਰੀ ਗਲ ਬਾਤ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਖੁਦਾਈ ਕਰਕੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ, ਪਿੱਠਰ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅੱਜ ਤਕ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਦਮੀ ਜਿਸਦਾ ਪਿੱਠਰ ਮਿਲਿਆ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ, ਇਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਆਦਮੀ ਕੋਈ ਦਰਖਤ ਤਾਂ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ

ਜੰਮਿਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਸਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਸੁੰਡੀ ਵਰਗੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਇਟਲੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਟਾਂ ਤੇ ਹੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਰੀਸ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਰਕੇ ਏਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਤੇ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਦਮੀ ਮਿਲਿਆ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਵਿਚ ਵੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹੀ ਛੇ ਸੌ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੰਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕੁੰਡਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ। ਕੁੰਡਲੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹੱਡੀਆਂ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਜਨਮ ਦਾ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਨਾ ਲਗ ਸਕਦਾ।

ਆਉ ਆਪਾਂ ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਧਰਤੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਧਰਾਤਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਦੀ ਗਲ ਚਲਾਈਏ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕਮੀ ਰਹਿ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਜਨਮ ਕੁੰਡਲੀ ਬਣਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਕਰੋੜਾਂ ਸਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਸੀ, ਹਵਾ ਸੀ, ਗਰਮੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦਾ ਬਾਕੀ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਕਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜੇ ਤੱਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੰਦਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਜੇ ਪੰਜੇ ਤੱਤ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਵੀ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਮਿਆ। ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਬੰਦੇ ਦੇ ਵਜੂਦ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਜੇ ਪੰਜੇ ਹੀ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿ ਲੈਣ ਦਿਓ ਕਿ ਆਦਮੀ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਗੋਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲ ਸੁਣਾਓਗੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਰ ਬਣ ਉਡਦਾ, ਨਮੀ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਦਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਹਵਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਲ ਉਡ ਤੁਰਦੀਆਂ ਜਿਧਰ ਹਵਾ ਹਲਕੀ ਹੋਵੇ। ਹਵਾ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਰਕੇ ਟਕਰਾ ਨਾਲ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦੇ। ਮੀਂਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਅਾਂ ਵਿਚ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਆਣ ਰਲਦੇ। ਕੁਝ ਬਦਲ ਜੋ ਉੱਚੇ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਜੋ ਪਰਬਤ ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ। ਨਾਰਬ ਪੋਲ ਵਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਐਨੀ ਠੰਡ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਵਾਵਾਂ ਓਥੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹੀ ਜਮ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਗਰਮ ਹਵਾ ਦੇ ਵਗਣ ਨਾਲ ਬਰਫਾਂ ਬੋੜਾ ਬਹੁਤ ਖੁਰ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲਿਅਾਂ ਵਿਚ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲਦਾ ਰਲਾਉਂਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਹੁਣ ਤਕ ਆਪਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦੇ ਦੇ ਵਜੂਦ ਵਾਸਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ, ਬਰਫ, ਬਾਰਸ਼ ਤੇ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਘੋਠ

ਕੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਦ ਕਰਕੇ ਕਹਾਂ ਕਿ ਬੰਦਾ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਬੰਦੇ ਦੇ ਨਿਤਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਜੋ ਸੂਰਜ ਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਲੋਂ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਨਮ ਕੁੰਡਲੀ ਵੀ ਬਣਾ ਲਵਾਂਗੇ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਆਦਮੀ ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਤਰ ਵਿਚ ਬਰਫਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠਰ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਘਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ। ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਐਸੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਆਕਸੀਜਨ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਐਸੇ ਗਰਮ ਇਲਾਕੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦਾ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਬੰਦਾ ਨਾ ਬਹੁਤੇ ਗਰਮ ਨਾ ਬਹੁਤੇ ਠੰਢੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਗਲ ਕਿ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਖਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੇਕਿਨ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਿਓ; ਇਕ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਨਦੀ ਦਾ, ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੇਗਾ। ਤੇ ਫਿਰ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਵੀ ਜਿਦ ਕਰਾਂ ਕਿ ਬੰਦਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਟ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਇਸ ਜਿਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ। ਅਰਬਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਬੰਦਾ, ਜਾਨਵਰ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਏਥੇ ਤਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਗਲ ਕਰਾਂ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਕਤਦਾਦੇ ਜੀਂਦੇ ਰਹੇ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਕੇ ਗਰਮੀ ਏਨੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਬੰਦਾ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਏਨੀ ਗਰਮੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰ ਸਕਦਾ; ਹਾਂ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਸ ਵੀ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਚੀਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਸਹਿ ਸਕਣੀਆਂ ਵੀ ਮੁੱਢਲੇ ਬੰਦੇ ਲਈ ਅੱਖੀ ਗਲ ਸੀ। ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਜੇ ਕੋਈ ਪਿੱਠਰ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਮਿਲ ਵੀ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੀ ਓਥੇ ਹੋਇਆ। ਕੋਈ ਭੁੱਲਿਆ ਭਟਕਿਆ ਕਬੀਲਾ ਜਾ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਤੇ ਫਿਰ ਠੰਡ ਨੇ ਓਥੇ ਹੀ ਸਿੱਟ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਤਖਤੋ ਤੇ ਹੜੱਪਾ ਤੇ ਮਹਿਜੇਦਤੋ

ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਐਸਾ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਣ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੜੱਪਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕੁ ਸੌ ਮੀਲ ਦੂਰ ਤੇ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਕੁ ਸੌ ਮੀਲ ਦੂਰ ਮੌਨਸੂਨ

ਹਵਾਵਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ, ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਵਲ ਕੇ ਆਇਆ ਬਰਫ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ, ਇੰਦਸ ਤੇ ਜਿਹਲਮ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਸਵਰਗ ਭੂਮਧ ਰੇਖਾ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬਰਫਾਨੀ ਉੱਤਰੀ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ। ਬਨਸਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਐਨੀ ਅਨੁਕੂਲ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਗਿਣੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਕਰਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਅਨੁਕੂਲ ਇਲਾਕਾ ਜਿੱਥੇ ਬੰਦਾ ਉਪਜਿਆ, ਵਿਗਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਲਾਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਸਥਾਨ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਸਿਆ ਜਿੱਥੇ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਰਬ ਦੇਸ਼, ਇਟਲੀ, ਯੂਰਪ, ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਗਾਹ ਵੇਖਿਆ; ਹੜੱਪਾ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਤੀ ਸਿਰਤੀ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸੋਚੋਗੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜਿਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅਰਬ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗਣਗੇ। ਜਿਦ ਲਫ਼ਜ਼ ਚੰਗਾ ਲੱਗਣ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੋਜੀ ਹਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਹੜੱਪਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। 3000 ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਚ ਪੱਕੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੜੱਪਾ ਤੇ ਮਹਿਜੇਦਤੋ ਨੂੰ ਜਦ ਆਰੀਆ ਢਾਹ ਢੇਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਗਲ ਲਿਖਦਿਆਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਕ ਨਾਟਕ ਖੇਲਣ ਵਾਲਾ ਮੱਚ ਚਾਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਸੌ ਘਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਚ। ਢਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਹਨ। ਚਾਲੀ ਸੋਰ ਦੇ ਵਟੇ ਮਿਲੇ। ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ, 'ਲਿਪੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜਾਮਾ ਵੀ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਲਭਾ। ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਲਭਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਹੜੱਪਾ ਤੇ ਮਹਿਜੇਦਤੋ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਉਂ ਸੰਗਠੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਪੈਦਾ ਵੀ ਹੜੱਪਾ ਤੇ ਮਹਿਜੇਦਤੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵੀ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ ਹੋਈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਜਿਧਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੰਦਾ ਗਿਆ ਏਥੋਂ ਹੀ ਗਿਆ, ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਇਸ ਜਿਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਜੋ ਬਚੇ ਹਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗਰੰਥ

ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੇ ॥ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਕਰੈ ਸੇਵਕੁ ਜਨੁ ਮਾਨੈ ਪਰਤਖਿ ਗੁਰੂ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੫॥ਅੰਗ ੯੮੨॥

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਧਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਆਦ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਥੀਆਂ ਪਹਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਫਿਰ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਪਰਵਾਰ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤਕ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਆਦ ਸ਼੍ਰੀ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਜ 30 ਅਗਸਤ 1604 ਸੰਮਤ 1661 ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਤੰਬਰ 1, 1604 ਸੰਮਤ 1661 ਨੂੰ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਪਹਲੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਨੇ ਸਨ।

ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਦੋਂ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਜੇ ਸਨ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਆਦ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ 30 ਰਾਗ ਦਰਜ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਗ ਜੈ ਜੈ ਵੰਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ੩੧ ਰਾਗ ਹੋ ਗਏ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਲੋਕ ਮੋਹੱਲਾ 9 ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ 1906 ਵਿਚ ਹੋਈ। 1708 ਵਿਚ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪਦਵੀ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਸ ਨਿਰਾਲੇ ਪੰਥ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ--

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਭੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗਰੰਥ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਜੀ ਮਾਨਿਓ ਪਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਬੋ ਚਹੇ ਖੋਜ ਸ਼ਬਦ ਮੈਂ ਲੋਗ॥

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਕੇ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬਿਰਾਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਨ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜੋ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਮਨ ਇਕ ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਖ ਵਾਕ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਬਾਣੀ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਖੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇਹ ਤਾਂ ਧਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ---

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਤਿ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਣਹੁ ਗੁਰਸਿਖਹੁ ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਮੁਹਹੁ ਕਵਾਏ ॥ {ਪੰਨਾ 308}

ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰ ਤੋਂ ਬਾਣੀ ਫੁਰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਆਖਦੇ ਸਨ ਭਈ ਮਰਦਾਨਿਆ ਰਬਾਬ ਵਜਾ ਬਾਣੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ--

ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤੈਸਤਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ ਲਾਲੇ॥ ਅੰਗ ੭੨੨॥

ਇਸ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਅਟਲ ਸਚਾਈਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਲੇ ਭਟਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰਸਤਾ ਚੁਣ ਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਚਲਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਠੀਕ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਹੈ ਅਤੇ

ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ--

ਪਾਤੀ ਤੋਰੈ ਮਾਲਿਨੀ ਪਾਤੀ ਪਾਤੀ ਜੀਉ॥ ਜਿਸ ਪਾਹਨ ਕਉ ਪਾਤੀ ਤੋਰੈ ਸੇ ਪਾਹਨ ਨਿਰਜੀਉ ॥੧॥ ਭੂਲੀ ਮਾਲਨੀ ਹੈ ਏਉ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਦੇਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਅੰਗ ੪੭੯॥

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਪਤੇ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਪਤੇ ਤੋੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਓਹ ਪਥਰ ਬੇਜਾਨ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ ਅਤੇ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੀ ਅਕਲ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ---

ਅਕਲੀ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਅਕਲੀ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ ॥ ਅਕਲੀ ਪੜਹਿਓ ਕੈ ਬੁਝੀਐ ਅਕਲੀ ਕੀਚੈ ਦਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਰਾਹੁ ਏਹੁ ਹੋਰਿ ਗਲਾਂ ਸੈਤਾਨੁ॥੧॥

{ਪੰਨਾ 1245}

ਗੁਰ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਬੋਲੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਇਸ ਵਿਚ ਚਮਿਆਰ ਰਵਿਦਾਸ, ਫ਼ੀਬਾ ਨਾਮਦੇਵ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਿਰਾਸੀ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਬਲਵੰਡ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ, ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਅਤੇ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਧਰਮ, ਅਨੇਕ ਬੋਲੀਆਂ, ਅਨੇਕ ਜਾਤਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਉਸਤਤ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਅਨੇਕਤਾ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਪਰੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੇ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15 ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਭੱਟਾ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰਨ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਕੁਲ 1430 ਅੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਗਰੰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸੁਖ ਆਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਖੁਦ ਲਿਖਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ--

ਲਹਣੇ ਦੀ ਫੋਰਾਈਐ ਨਾਨਕਾ ਦੇਹੀ ਖਟੀਐ ॥ ਜੋਤਿ ਓਹਾ ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਐ ॥ {ਪੰਨਾ 966}

ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਇਕੋ ਜੇਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਅਪਨੀ ਖੁਦ ਦੀ ਉਸਤਤ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਗਰੰਥ ਜੇਹੜੇ ਦੁਨੀਆ ਉਪਰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਓਹਨਾ ਨੂੰ ਬਾਦ ਵਿਚ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਲਿਖਵਾਇਆ ਹੈ ਓਹ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਕਹਿਆ ਕਹਣੁ ਜਾ ਤੁਝੈ ਕਹਾਇਆ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ॥ਅੰਗ ਪ੯੬॥

ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ
657-464-4066

ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੇ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ, ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦਾ ਜੀਵਨ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਾਨਣ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨੇ ਭਾਈ ਲਾਲ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਹਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਭੰਮਰਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 1699 ਈਸਵੀ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਣਥੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। "ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਓਧ ਨਿਧਾਨ ਬਨੈ, ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋ-ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਮਈ 1723 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ 'ਇੰਫੇਗਿਲ' ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਮਗੜ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਾਲਮ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਹਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰਿਆ ਸੀ। ਮੀਰ ਮੰਨੂ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਅਤੇ ਯਾਹਯਾ ਖਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਲਿਆਮੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਸਭ ਵਿਅਰਥ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਬਾਰੇ ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਸੀ, "ਖਾਧਾ ਪੀਤਾ ਲਾਹੇ ਦਾ, ਬਾਕੀ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹੇ ਦਾ।"

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ, ਰਾਜਸੀ

ਸੂਝਵਾਨ, ਦਿਆਲੂ, ਕੁਸ਼ਲ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੀਨ ਅਤੇ ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਰਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ 360 ਕਿਲੋ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਭਾਗ ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਲਵਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਅਤੇ ਚੰਦੋਸੀ (ਯੂ.ਪੀ.) ਤੱਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਨਗਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ, ਕਸੂਰ, ਬਟਾਲਾ, ਟਾਂਡਾ, ਕਾਦੀਆਂ, ਤਲਵਾੜਾ, ਕਾਂਗੜਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਕਈ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੀਨ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਮਾਲੀਆ ਦੇਣਾ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ (ਮਾਲੀ ਸਿੰਘ ਆਦਿ) ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਜਰਨੈਲ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਖਿਮਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਘੋੜਾ, ਪਾਲਕੀ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਬਹਿਰਾ ਭਰਿਆ ਦਿਲ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੰਘਰਿਆ। ਸ. ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਬਿਪਤਾ ਮਾਰੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧੌਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਚੰਦਰ ਕਲਾਂ (ਹਿਸਾਰ) ਦੇ ਕਾਦਰ ਬਖਸ਼ ਨੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਆਹੁਣਯੋਗ ਚੌਦੀਆਂ-ਕੁਰਲਾਉਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ. ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਜਾਲਮ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾਇਆ ਹੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬਤੌਰ ਦਰੋਜ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਘਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਨਾਲ ਸੰਨ 1780 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ 'ਬੰਦੀਛੋੜ' ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਜਦੋਂ 1762 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਤਲੋਗਾਰਦ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਜਰਨੈਲ ਨੇ

ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਖਦੋੜ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦਾ ਜਮ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਿਆ।

ਹਰ ਕੋ ਨਾਇਕ (ਆਗੂ) ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਰ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ. ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਅਣਖ ਖਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਵੇਲੇ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦਾ ਵਚਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਨਵਾਬ ਪਟੋਦੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਕੁਝ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਨਵਾਬ ਪਟੋਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸਿਕਸਤ ਦਿੱਤੀ।

ਸ. ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਜਿੱਤ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਬਲ, ਕਾਸਗੰਜ, ਖੁਰਜਾ, ਦਾਰਨਗਰ, ਸਿਕੰਦਰਾ, ਮੁਜ਼ਫਰਨਗਰ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਅਤੇ ਮੇਰਠ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੱਤ ਲਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਐਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਕਿ 11 ਮਾਰਚ, 1783 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਉਪਰ ਕੇਸਰੀ ਝੰਡਾ ਫਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਸੀ।

ਅਜੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਥਾਂ ਜਲੇਬੀ ਚੌਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਰਦਾਰ ਨੇ 4

ਤੋਪਾਂ, ਤਖ਼ਤ-ਏ-ਤਾਊਸ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬੈਂਗਣੀ ਸਿੱਲ ਵੀ ਲਿਆ ਕੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਬੁੰਗੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਿੱਲ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੁਗਲ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਲ ਉੱਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 9 ਮਾਰਚ 2014 ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮੇ ਨੇ 1803 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਥਿਤ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦਾ ਸਮਾਰਕ (ਸਮਾਧ) ਬਹੁਤ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਲਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਕੌਮੀ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਗਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੌਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਉਹ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ੜਨਾਂ ਵਾਂਗ ਸੂਕਦੀ ਜਵਾਨੀ

- ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਦਨ

ਜਵਾਨੀ ਹਰ ਇਨਸਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਧੇਰੇ ਅੱਬਰਾ ਤੇ ਅੱਖੜ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਉਮਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਭਨੀ ਕੁੱਟੀ ਰੰਗ ਬਿਖਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰੂਰ ਝਲਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਉਮਰ 'ਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਡੋਰੇ ਸਦਾ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੱਈ ਵਾਂਗ ਸਰੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸੂਕਦੀ ਉਮਰ ਕਿਸੇ ਰਾਹੀਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਧੀ ਜਾਂ ਪੁੱਤ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਪੈਰ ਰੱਖ ਲਵੇ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਨੀਂਦਰ ਉੱਡ-ਪੁੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਧੀ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਸੁੱਖਣਾ ਸੁੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪੈਰ ਨਾ ਪਾ ਲਵੇ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਲਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਡਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆ ਘੇਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਵੀ ਸੱਚ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਪਾਈ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹਸਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀਰ ਸਲੇਟੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਪਰੋਸ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਦਗਦਾ ਚਿਹਰਾ ਵੇਖ ਕੇ, ਕਈ ਗੁਣੀ-ਗਿਆਨੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੇਖਣ ਭੁੱਖ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਟੀ ਸਹਾਰੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁੱਛੇ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਛੱਜ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਉਹ ਉਮਰ ਹੈ ਜਦ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਘਾਂ ਪਈਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਨੇ ਬੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਘਨੇੜੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਣਾ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅਜਿਹੀ ਚੰਚਲ ਉਮਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨ ਧੀ ਜਾਂ ਪੁੱਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਪੀਘਾਂ ਝੁਟਦੇ-ਝੁਟਦੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਵੀ ਰਚਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਚਹਿਰੀ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਇੰਜ ਸਤਰੰਗੀ

ਪੀਘ ਝੁਟਦੀ-ਝੁਟਦੀ ਕਿਸੇ ਓਪਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਉਧਲ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲੰਕ ਲਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੱਲ ਕੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਜੜਤ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਲੋਕਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਦ ਦੀ ਮਿੱਠੀ-ਮਿੱਠੀ ਚਾਨਣੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮਨ ਕਿਸੇ ਕਲਪਿਤ ਰਾਂਝੇ ਜਾਂ ਹੀਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਲੰਮੇ-ਲੰਮੇ ਖੜ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰ-ਭੁੱਖ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੜਾਂ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗ ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਵਾਂਗ ਰਸੀ ਇਹ ਉਮਰ ਹਰ ਵਕਤ ਆਪਣਾ ਹਾਣ ਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਖੱਬੇ-ਸੱਜੇ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਲੱਭਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਸੁਪਨੇ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਤ-ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗ ਕੇ, ਕੋਈ ਹੀਰ ਜਾਂ ਰਾਂਝਾ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ, ਗੂੰਗਾ-ਬੋਲਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਕਲਪਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਕੁੜੀ ਵੀ ਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਵੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ੀ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਉੱਡ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਸੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ-ਕੋਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਹੁਸਨ ਬਾਨੋ ਦੀ ਪੈੜ ਲੱਭਣਾ-ਲੱਭਣਾ ਕੋਈ ਸੁਦਾਈ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਖੂਹ 'ਚ ਵੀ ਜਾ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਉਮਰ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪੌੜੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਸ਼ਕ ਚੁਬਾਰੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੱਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮਣ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਲਈ ਖੂਹ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਪਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਰੰਗੀਨ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਲੜਕਾ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕਿਸੇ ਨਸੇ 'ਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਉਂ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਉਮਰ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਮੱਚ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਹਾਣ-ਪ੍ਰਵਾਨ ਵੀ ਲੱਭ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਹੋਵੇ। ਕਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਆਰ 'ਚ ਹਾਰ ਨਾ ਖਾਧੀ ਹੋਵੇ। ਗਿੱਟੇ-ਗੋਡੇ ਭੰਨਾ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਖਿਆਲੀ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਏ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਲੱਕੜ ਦਾ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਝਨਾਂ 'ਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ 'ਚ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਅੱਬਰ 'ਚ ਉਡਾਰੀ ਲਾਈ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਸੀ।

ਸਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਤਰੰਗੀ ਖੰਭ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਡਾ ਕੇ, ਕਿਤੇ ਦੀ ਕਿਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਅਕਸਰ ਪਰੀ-ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਚ ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਪਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਗੋਂ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੈਂਤ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅੰਨ੍ਹੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸੋਹਣੀ ਕਿਉਂ ਕੱਚੇ ਘੜੇ 'ਤੇ ਤੈਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਸੱਸੀ ਕਿਉਂ ਪੁੰਨੂ-ਪੁੰਨੂ ਕਰਦੀ ਬਲਾਂ 'ਚ ਜਾਨ ਗੁਆਉਂਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਬੰਸਰੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਕਿਸੇ ਹਨੇਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਹੋ ਤੁਰੇ, ਇਹੀ ਇਸ ਉਮਰ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ।

ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਤਿ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸੰਭਲ ਕੇ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੀ ਕਲਪਨਾ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ। ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਠੋਸ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਮਝਦਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੀਘ ਦਾ ਹੁਲਾਰਾ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਡਿੱਗਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇੰਜ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਪਾਣ ਚੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਡੋਰ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ-ਕੱਢੇ ਵੀ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸਿਆਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜਨੀਅਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉੱਚੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਖੁਦ ਘੜਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਿਆਣੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜੋਰ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰੜ੍ਹਨ ਦਿੰਦੇ ਸਗੋਂ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਬਲ ਇਨਸਾਨ 'ਚ ਜੋਸ਼ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਬੀਆਬਾਨ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਰੰਗੀਨੀਆਂ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿੱਗਦੇ ਡੌਲਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਬਲਗੀਣ ਅਤੇ ਹਾਰੇ-ਟੁੱਟੇ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋਤਾਂ ਜਗਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਮਨ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਬੀਆਬਾਨ ਵਰਗੇ ਦਿਲ 'ਚ ਵੀ ਲਟ-ਲਟ ਚਿਰਾਗ ਬਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਆਰ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਫਰਹਾਦ ਨੇ ਨਹਿਰ ਕੱਢ ਵਿਖਾਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਅੱਜ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਹਾਦ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ੀਰੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚ ਪਾਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰੇ?

'ਇੰਡੀਆ ਵਾਲਾ ਜਹਾਜ਼'

'ਕਾਕਾ ਮੈਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਬਾਲਿਗ ਹੈ, ਅਜ਼ਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ 'ਉਏ' ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਉਹ ਤੇ ੩੦ ਵਰਿਆਂ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਖਿਆਲ ਔਰਤ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸੁਹਣਾ ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਚੁੱਤਬਾ ਹੈ, ਪਹੁੰਚ ਹੈ'।

ਸੁਹਰੇ ਕੋਲ ਬੜੀ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਜੁਆਈ ਨੂੰ ਝੱਟਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸੁਹਰੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਝਾਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਇਦ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਚਾਨਣ ਪਾ ਸਕਣ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਪ ਆਪਣੀ 'ਅਜ਼ਾਦ ਖਿਆਲ', ਮੂੰਹਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬੇਮੁਹਾਰੀ ਧੀ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜੋਰ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਯਾ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਾਤਿਰ ਆਦਮੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਆਪਣੀ ਵਿਗੜੀ ਤੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੁਆਈ ਨੂੰ ਡਰਾਕੇ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੁਹਰੇ ਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹੂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਪਰ ਸੁਹਰੇ ਦੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਸੀ ਸਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਉਸਦੇ ਜਹਿਨ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਵਾਂਗੂ ਘੁੰਮ ਗਈਆਂ। ਸੁਹਰੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿੱਕਾ ਭਰਾ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ, ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਆਤਰ ਹੋਕੇ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਛੱਡਕੇ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡੁਬਈ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਕਈ ਸਾਲ ਧੌਕੇ ਧੌੜੇ ਖਾਕੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਾੜੇ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਕਈ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲੋਂ ਪਿੰਡ ਰੱਖਣਾ ਕਿਤੇ ਸਸਤਾ ਸੀ ਸੋ ਪਤਨੀ, ਤਿੰਨ ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਪਿੰਡ ਹੀ ਛੱਡ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤ ਡਾਲਰ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 'ਵੀਹੀ ਸਾਲੀ ਰੁੜੀ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ' ਦੇ ਕਬਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੁਹਰੇ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸੁਹਰੇ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਸੀ। ਸੁਹਰਾ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਫੋਲ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਸੁਹਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਹਰੇ ਦਾ ਟੱਬਰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਾਰ ਇੰਡੀਆ ਹੀ ਦਫਨ ਕਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਭੂਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਹਰਾ 'ਅਫੀਮਰੀ' ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

'ਕੀ ਹੱਲ ਹੈ ਡੈਡ ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਸਮਸਿਆ ਦਾ?' ਜਵਾਈ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। 'ਬੇਟਾ, ਯਾਂ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਲੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੇ ਲੈ ਤਕੜਾ ਹੋਕੇ ਯਾਂ ਫਿਰ ਬੁਲਾ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾ ਇੰਡੀਆ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ।' ਕਿਹਕੇ ਸੁਹਰਾ ਮੂੰਹ ਭੁਆਕੇ ਪਹਾਹ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਆਸਵੰਤ ਕੌਰ
916-525-7574

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਸਾਹਿਤਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਫਿਲਮਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ

ਚਟੋਪਾਧਿਆ ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕਈ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣੀਆਂ। ਦੇਵਦਾਸ 'ਤੇ ਹੀ ਦਲੀਪ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਅਤੇ ਅਭੈ ਦਿਓਲ (ਦੇਵ.ਡੀ) ਵਰਗੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਹਲਾਨੀ ਨੇ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲੀ ਲੇਖਕਾ ਮਹਾਂ ਸ਼ਵੇਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਹਜ਼ਾਰ ਚੁਰਾਸੀ ਕੀ ਮਾਂ' ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਹਜ਼ਾਰ ਚੋਰਾਸੀ ਕੀ ਮਾਂ' ਵਰਗੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਹਲਾਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬ (ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ) ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਹੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ, ਡਾਇਲਾਗ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਹੂਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਪਿੰਜਰ' 'ਤੇ ਬਣੀ ਇਸੇ ਨਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਦੂ ਵਿਨੋਦ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਚਟੋਪਾਧਿਆ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਪਣੀ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮ 'ਪਰਿਣੀਤਾ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲਵੱਡ ਦੇ ਮਸਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨ ਫਿਲਮ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਸਨਮਾਨ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲੀ ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸੰਘਾਈ' ਨਾਵਲ ਜੈੱਡ (ਵਾਸਲਿਕੋਸ) ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਰਮਾਇਣ ਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੋਤੋਸ਼ੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਲੱਜ' ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 'ਗੋਲੀਓ ਕੀ ਰਾਸ ਲੀਲਾ ਰਾਮਲੀਲਾ' ਦੇ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਵਲਾਂ ਅਤੇ ਨਾਟਕਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰੁਚੀ ਲੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ

ਰਮਾਇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਝਾਅ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜਨੀਤੀ' ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰੀ ਸੀ। ਕਰਨ ਜੋਹਰ, ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ, ਅਤੁਲ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਆਦਿ ਕਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲਾਂ/ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਵੀ ਧਮਾਲ ਮਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਾਵਲ-ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਬਿਓਮਕੋਸ਼ ਬਖਸ਼ੀ, ਬਾਂਬੇ ਵੈਲਵੇਟ, ਹੈਦਰ ਅਤੇ ਰੈਵਲੂਸ਼ਨ' ਆਦਿ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੰਸਾਲੀ ਦੀ ਫਿਲਮ

ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਧਾਰਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਫਲ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਫਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸਿਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਦੀ ਦੇਵਦਾਸ, ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੀ ਸ਼ਤਰੰਜ ਕੇ ਖਿਲਾੜੀ, ਆਰ.ਕੇ. ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਗਾਈਡ, ਬਿਮਲ ਮਿੱਤਰ ਦੀ ਸਾਹਿਬ ਬੀਵੀ ਔਰ ਗੁਲਾਮ ਆਦਿ ਵੇਖੀਆਂ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਮੇਰੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਵਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ

ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਦੂ ਵਿਨੋਦ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਚਟੋਪਾਧਿਆ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਪਣੀ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮ 'ਪਰਿਣੀਤਾ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲਵੱਡ ਦੇ ਮਸਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨ ਫਿਲਮ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਸਨਮਾਨ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲੀ ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸੰਘਾਈ' ਨਾਵਲ ਜੈੱਡ (ਵਾਸਲਿਕੋਸ) ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਰਮਾਇਣ ਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੋਤੋਸ਼ੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਲੱਜ' ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ

ਵੀ ਨਾਵਲ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ' ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਨਾਵਲ ਪਿੰਜਰ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਪਿੰਜਰ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ' 'ਅੰਨ੍ਹੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਦਾਨ', ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਆਲੂਣਾ' ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮ 'ਵਿਸਾਖੀ', ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਦੀ ਸੁੱਤਾ ਨਾਗ 'ਤੇ 'ਸੁੱਤਾ ਨਾਗ', ਸਰਵਮੀਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ 'ਕਲਾਣ', ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ 'ਆਤੁ ਖੋਜੀ' (ਰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ) ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂਚੱਤ, ਬਿਮਲ ਦਾ, ਸ਼ਿਆਮ ਬੈਨੇਗਲ, ਮਿਰਨਾਲ ਸੇਨ, ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ, ਹਰਜੀਤ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਆਦਿ ਨੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਜ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕ੍ਰਿਤਾਂ (ਨਾਵਲ-ਕਹਾਣੀਆਂ) 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ 'ਚ ਜੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਭਵਿੱਖੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਰਹੇਗਾ। - ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ

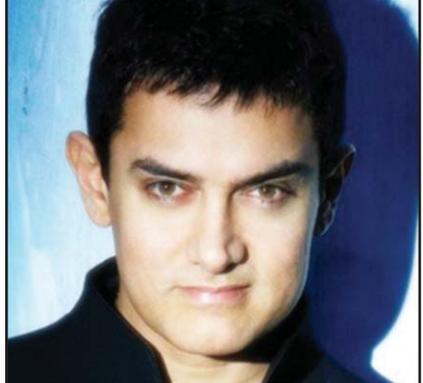
'ਪੰਜਾਬ 1984' ਹੁਣ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼

ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡ੍ਰੀਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫਿਲਮ 'ਪੰਜਾਬ 1984' ਹੁਣ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ 'ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕਿਰਨ ਖੇਰ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿਲ, ਕੁਲਰਾਜ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਟ੍ਰੇਲਰ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਯੂ. ਟਿਊਬ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਫਸਟ ਲੁੱਕ ਤੋਂ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ, ਨਵੇਂ ਟੀਚੇ ਦੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੱਚੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਮਾਂ-ਬੇਟੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਢਾਈ ਮਿੰਟ ਦਾ ਟ੍ਰੇਲਰ ਤੁਹਾਡੇ ਚੌਮਟੇ ਖੜੇ ਕਰ ਦਵੇਗਾ। ਲੀਕ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਬਣੀ

ਇਸ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ। ਦਿਲਜੀਤ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਦੀ ਹਿੱਟ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਵਤਾਰ 'ਚ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਧੂਮ 3' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਿਰ ਫਿਰ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਡਬਲ ਰੋਲ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮਿਸਟਰ ਪ੍ਰਫੈਕਟਨਿਸਟ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਿਲਵਰ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਡਬਲ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨੀ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹਿਰਾਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ 'ਚ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ 'ਪੀਕੇ' 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਡਬਲ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਕ ਕਿਰਦਾਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਕਿਰਦਾਰ ਏਲੀਅਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਆਮਿਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਜੇ ਦੱਤ, ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪੂਤ ਦੀਆਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਸ ਸਾਲ 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਔਰਤ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਜੁਗਨੀ'

ਪੰਜਾਬੀ ਟੈਲੀਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਚੇਤ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਜੁਗਨੀ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਇਨੀ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸੂਰਤਗੜ੍ਹ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਗੁਰਚੇਤ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਨੀ ਬੋਪਾਰਾਏ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ। ਮਨੀ, ਜੁਗਨੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਲਿੱਪ-ਪੋਚ ਕੇ ਸੰਵਾਰੇ ਕੱਚੇ ਘਰ, ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ, ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਂਡੇ, ਗਹਿਣੇ, ਪਹਿਰਾਵਾ, ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਮਾਹੌਲ, ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਦੂਕ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਘੱਗਾ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਚੇਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਨ 1930 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਸਲ

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਜੰਵਾਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਠਹਿਰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜੰਵ ਉਠਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੰਵ ਬੰਨਣੀ, ਸਿੱਠਣੀਆਂ, ਦੋਹੇ ਲਾਉਣੇ, ਹੱਟੀ, ਭੱਠੀ, ਖੂਹ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਸੱਥਾਂ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਔਰਤ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਰਾਜ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਖੁਦ ਗੁਰਚੇਤ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਜੀਤ, ਮਲਕੀਤ ਚੌਠੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਰੂਪੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਬੀ.ਐਨ.ਸ਼ਰਮਾ, ਰਜੀਆ ਸੁਖਵੀਰ, ਜੀਤ ਪੈਂਚਰਾਂ ਵਾਲਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਬਰਨਾਲਾ, ਮੈਡਮ ਜਸਵੰਤ ਜੀਤ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਹਰਜੀਤ ਗੁੱਡੂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਗੀਤ ਲੱਕੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਮਲ ਖਾਨ, ਮਾਸਟਰ ਸਲੀਮ, ਮਿੱਟੂ ਪੂਰੀ, ਗੁਰਲੇਜ਼ ਅਖਤਰ ਤੇ ਆਰਿਫ ਲੁਹਾਰ ਨੇ। - ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਸਲ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੋਤਲ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਪੀਣਾ, ਉੱਗਲ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠਾ ਚੂਸਣਾ, ਨਹੀਂ ਚੱਬਣਾ, ਬੁੱਲ੍ਹ ਟੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਚੂਸਣਾ, ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾ, ਗੱਲਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਚੱਬਣਾ, ਜੀਭ ਨੂੰ ਬੁੱਲ੍ਹ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਣਾ, ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਦੰਦ ਕਿਰਚਣਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਆਦਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਆਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਡਰਿਆ ਜਿਹਾ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅੰਗੂਠਾ ਚੂਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਗੂਠਾ ਚੂਸਣਾ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਆਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਇਹ ਆਦਤ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ

ਵੀ ਲਾਲੀ ਤੇ ਸੋਜ਼ਿਸ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਦਤ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨੁਕਸ ਕਰਕੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਈਐਨਟੀ (5'') ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। * ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਦੰਦ ਕਿਰਚਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਗਲਤ ਆਦਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਬੋਤਲ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ
ਇਹ ਆਦਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਹੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋੱਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਤਲ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕੱਪ ਜਾਂ ਗਿਲਾਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੋਤਲ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਇਕਦਮ ਨਹੀਂ ਛੁਡਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਆਦਤ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

* ਜੇ ਬੱਚਾ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੋਤਲ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਪੀਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਤੇ ਲੈ ਆਉ। ਇਹ ਆਦਤ ਛੱਟ ਜਾਵੇਗੀ।

* ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਬੋਤਲ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸੌਣ ਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੋਤਲ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ। ਇੰਜ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਸਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ਸੁਆਦ ਦੁੱਧ ਦਿਓ।

* ਨਵ-ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੰਦ ਕੱਢਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਾਫ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਰਾਰ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗੂਠਾ ਚੂਸਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਕਰੌਚਾਂ

ਦੂਜੇ ਦਾ ਤਣਾਅ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ

ਕਿਸ ਨੂੰ ਉਬਾਸੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਉਬਾਸੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜਰਮਨ ਖੋਜੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਬਾਸੀ ਲੈਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਬਾਸੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਵੀ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਨੇੜਲੇ ਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਤਣਾਅ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਵਾਲਾ ਤਣਾਅ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੋਜ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਸਾਇਕੋਨਿਊਰੋ ਐਂਡੋਕ੍ਰਾਈਨੋਲਾਜੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿਚ 151 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।

ਤੁਜਰਬੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 211 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ, ਕੁਝ ਅਜਨਬੀ ਤੇ ਉਲਟ ਲਿੰਗ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਨ। ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਈਵ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਰਮੋਨਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਕਾਰਟੀਸੋਲ ਨਾਂ ਦਾ ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਹਾਰਮੋਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਐਂਥੋਪੈਥਿਕ ਸਟ੍ਰੈੱਸ' ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਵਿਚ ਹੋਣ

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿਚ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ 26 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਟੀਸੋਲ ਦਾ ਲੈਵਲ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਟੀਸੋਲ 'ਚ ਵਾਧਾ 40 ਫੀਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨਾਲ 10 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਤਣਾਅ-ਗ੍ਰਸਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਗਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਕਾਰਟੀਸੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 30 ਫੀਸਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦੇਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਦੇਖਣ 'ਤੇ 24 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਫਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜੂਸ

ਫਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜੂਸ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਵਾਦ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕਈ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਜੂਸ ਕਿਸ ਬੀਮਾਰੀ ਵਿਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ :
* ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਘੱਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਸੰਮੀ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਓ।
* ਖੂਨ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੰਬੂ, ਗਾਜਰ, ਪਾਲਕ, ਟਮਾਟਰ ਤੇ ਸੋਬ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
* ਮਾਹਵਾਰੀ ਵੇਲੇ ਤਕਲੀਫ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੰਗੂਰ ਤੇ ਅਨਾਨਾਸ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
* ਬਵਾਸੀਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੂਲੀ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਓ।
* ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧਣ 'ਤੇ ਗਾਜਰ, ਸੰਤਰਾ, ਅੰਗੂਰ ਆਦਿ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

* ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤਰਬੂਜ, ਨਿੰਬੂ, ਲਸਣ ਤੇ ਅਨਾਨਾਸ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਓ। ਪੱਥਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗਾਜਰ, ਸੋਬ, ਕਕੜੀ ਅਤੇ ਘੀਏ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਓ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਜਰ ਤੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਾਜਰ ਤੇ ਧਨੀਏ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਵੇਲੇ ਗੋਭੀ, ਗਾਜਰ, ਕਰੇਲੇ ਤੇ ਪਾਲਕ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਓ।
* ਅੰਗੂਰ, ਸੋਬ, ਰਸਭਰੀ, ਸੰਤਰੇ ਅਤੇ ਮੌਸੰਮੀ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਲੀਆ ਦੂਰ ਕਰਨ 'ਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਖੂਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਲਕ, ਟਮਾਟਰ, ਸੰਤਰੇ, ਚੁਕੰਦਰ, ਸੋਬ, ਅੰਗੂਰ ਤੇ ਮੌਸੰਮੀ ਦੇ ਜੂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਖਾਂਸੀ ਵੇਲੇ ਮੂਲੀ, ਲਸਣ, ਗਾਜਰ ਆਦਿ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ।
* ਸਿਰਦਰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗਾਜਰ, ਗੋਭੀ ਤੇ ਕਕੜੀ ਦਾ ਜੂਸ ਫਾਇਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਰੱਖੋ ਖਾਸ ਧਿਆਨ

ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਖੀਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਆਪਣੇ ਮਿਜ਼ਾਜ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਧੁੱਪ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਪਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿੱਤ ਦੀ ਜਲਨ ਅਤੇ ਚੋਭ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ 'ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਖਾਣਾ ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ

ਬੇਹੱਦ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸਲਾਦ ਦੀ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਉ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਬਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਖੀਰਾ : ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਖੀਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਦ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤਾਂ ਖੀਰਾ ਅਸਰਦਾਰ ਹੈ ਹੀ, ਇਸ ਦਾ ਰਾਇਤਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੀਰੇ ਦਾ ਰਸ ਪੇਟ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕੈਲੋਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਭੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਖੀਰਾ ਖਾ ਲਓ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਵੀ ਆਰਾਮ ਦੇਵੇਗਾ।

ਘੀਆ : ਘੀਆ ਪੇਟ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਪਚਣਯੋਗ ਸਬਜ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਧੇਰੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਘੀਆ ਪੇਟ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਐਸੀਡਿਟੀ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਘੀਆ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਸੋਡੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਡੀਹਾਈਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਰੇਲਾ : ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਫੋੱਤੇ-ਫਿਨਸੀਆਂ, ਰੈਸ਼ੇਜ, ਫੰਗਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਾਗ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਚਮੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਏ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਰੇਲਾ ਬੇਜੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚਮੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਰੇਲੇ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਵੀ ਕਾਬੂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮਸ਼ਰੂਮ : ਮਸ਼ਰੂਮ ਸਦਾਬਹਾਰ ਸਬਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ, ਫੈਟ ਅਤੇ ਸੋਡੀਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦੇ।

ਪਾਲਕ : ਪਾਲਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਭੋਜਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਣਿਜ, ਲੂਣ ਜਿਵੇਂ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ, ਬੀ, ਸੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਪਾਲਕ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਧਨੀਆ : ਧਨੀਆ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪੇਟ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ 'ਚ ਵੀ ਧਨੀਆ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਧਨੀਏ ਅਤੇ ਪੁਦੀਨੇ ਦੀ ਚਟਣੀ ਪੇਟ ਸੰਬੰਧੀ ਛੇਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਕਾਰਗਰ ਔਸ਼ਧੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਮੈਂ ਹੁਣ 74ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਹਾਂ। ਜੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ 78ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਹੋਣਾ ਸੀ। 78 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ

ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਈ:

-ਮੈਂ ਕੰਡਿਆਲੀ ਬੋਰੂ ਵੇ ਸੱਜਣਾਂ ਉੱਗੀ ਵਿਚ ਉਜਾੜਾਂ... ਮੈਂ ਕੰਡਿਆਲੀ ਬੋਰੂ ਵੇ ਸੱਜਣਾਂ ਉੱਗੀ ਵਿਚ ਚੁਰਾਹੇ...

ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਿਲ 'ਚ ਲਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁਕਾਂ ਨੇ ਸਰੋਤਿਆਂ 'ਤੇ ਟੂਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਸੋਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਅਸੀਂ ਕਾਲਜੀਆਂ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ 'ਤੇ ਪੱਟੇ ਗਏ ਤੇ ਉਹਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ, ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਸੁਰੀਲੀ/ਦਰਦੀਲੀ ਹੁਕ ਦਾ ਬਿੰਬ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕੰਡਿਆਲੀ ਬੋਰੂ' ਛਪੀ ਤਾਂ ਉਹ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਹ ਪੁਸਤਕ ਲੈਣ ਉਦੇਸ਼ਾ ਜਲੰਧਰ ਗਿਆ। ਐਨੀ ਖਿੱਚ ਸੀ ਸ਼ਿਵ ਦੀ! ਜਿਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਉਹਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਮੈਂ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਰੱਖਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੇ 'ਕੱਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੱਟੀਆਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਲਜੀਏਟ ਵੀ ਪੱਟੇ ਸਨ।

1965 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ। ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਦਾ ਹੀਰੋ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕੁੜੀਆਂ ਉਹਦੇ ਆਟੋਗਰਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਉਮਡਦੀਆਂ। ਸਟੇਜ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਿਵ ਸਿਗਰਟ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੋਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਪੀੜੀ ਭਾਵੇਂ ਪਰਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰ ਇਹ ਲੁਕਦੀ ਕਦੋਂ ਹੈ? ਦਿੱਲੀ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਜਦੋਂ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਬਦਖੋਈ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਰੋਡੀਆਂ ਚੱਲ ਪਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਰੋਣ ਧੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਹੈ ਵੀ ਕੀ? ਮਾਰਕਸੀ ਆਲੋਚਕ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀ ਦਿੰਦਾ? ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਐੱਮ. ਏ. 'ਚ ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਸਾਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਚਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੋਲਕ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਖੱਲ ਲਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, 'ਮਾਏ ਨੀ ਮਾਏ ਮੇਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ

ਨੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਰਤਕ ਪਵੇ' ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਐ? ਉਹ ਅਕਸਰ ਮੌਜੂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਨਿਰੀਆਂ ਝੱਲ ਵਲੱਲੀਆਂ ਨੇ। ਵੈਣ ਨੇ, ਕੀਰਨੇ ਨੇ! ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਵੀ ਬਹੁਤ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਫੱਟ ਫੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਚੀ ਹੁਕ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਣਗਿਣਤ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਐਸੀ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਹੀ ਫਬਦੀ ਸੀ। ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਉਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਦੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ ਪੀ ਲਿਆ।

ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨੂੰ 'ਕੋਡੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੱਪ' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, "ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਠੇਕਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਆਖਦਾ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਬੀਅਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ, ਭੁੰਨਿਆ ਹੋਇਆ

ਮੁਰਗਾ ਤੇ ਤੀਹ ਰੁਪਏ ਨਕਦ...। ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਸੀ, ਨਾ ਮੁਰਗਾ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਗਲਤ ਧੁੰਮੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ ਜੇਬ ਵਿਚ ਜੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਉਣ ਤੇ ਖੁਆਣ ਉਤੇ ਖਰਚ ਦੱਦਾ। ਉਹ ਸ਼ਾਹੀ ਬੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫਕੀਰ। ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ।"

ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਭੰਨੇ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਬੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਤੇ ਰੋਂਦਾ, "ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹਾਂ ਲੋਕੋ! ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕਿਥੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਯਾਰ?" ਦੂਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਗਿੱਦੜ ਰੋਂਦੇ ਤੇ ਭਾਂ-ਭਾਂ ਕਰਦੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਦੀਆਂ ਹਾਕਾਂ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਆਖਰ 6 ਮਈ 1973 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕੂਕਦੀ ਆਤਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਾਂਭ ਹੋ ਗਈ।

ਹੁੰਦੀ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ 95 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ 99 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਸੇਖੋਂ, ਸਤਿਆਰਥੀ, ਦੁੱਗਲ ਤੇ ਗਾਰਗੀ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਭੋਗੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰੀ/ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲੀ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਪਾਸ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਸੰਭਵ ਸੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਪੂਜਾ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ।

ਸ਼ਿਵ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚਾ ਮੈਂ 55 ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਫਰਵਰੀ 1959 ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਮੈਂ ਐੱਮ ਆਰ ਕਾਲਜ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਂ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਬਣਾਈ ਤੇ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਲਈ ਸੱਦੇ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਸੀ ਤੇ ਕਾਲਜੀਏਟ ਹੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਚਿੱਟਾ ਕੁਤਤਾ ਪਜਾਮਾ ਪਹਿਨਿਆ ਤੇ ਚੱਪਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਨਿਛੋਹ ਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਘੁੰਗਰਾਲੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਅੱਖਾਂ ਮੋਟੀਆਂ, ਸਿਹਲੀਆਂ ਸੰਘਣੀਆਂ, ਨੱਕ ਤਿੱਖਾ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਪਤਲੇ ਸਨ। ਸੁਣਿਆਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਢਿੱਡ ਨਾ ਕੁੰਢੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ। ਉਥੇ ਰਾਮਪੁਰੀਏ ਕਵੀ ਸਨ, ਧੀਰ ਸੀ, ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਯੁਮਨ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਸੀ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਵੀ ਸਨ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਮੁੰਦਦਿਆਂ ਹੱਥ ਉਠਾ ਕੇ ਮਾਈਕ ਤੋਂ ਦਰਦੀਲੀ ਹੁਕ

ਏਲੀਅਨਾਂ ਨੇ ਸੁੱਟੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਬੰਬ

ਕਾਬੁਲ—ਦਿਸੰਬਰ ਤੱਕ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਹਟਾ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਡਰੋਨ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਫੁਟੇਜ ਵਿਚ ਇਕ ਅਗਿਆਤ ਆਬਜੈਕਟ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕ ਉਡਣ ਤਸ਼ਤਰੀ (ਯੂ. ਐਫ. ਓ.) ਆਈ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕੈਂਪ 'ਤੇ ਬੰਬ ਬਰਸਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਡਣ ਤਸ਼ਤਰੀ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੁੰਦੇ ਦਾ ਗੁਬਾਰ ਉੱਠਿਆ। ਇਸ ਗੁਬਾਰ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਉਡਣ ਤਸ਼ਤਰੀ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੁਟੇਜ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਉਡਣ ਤਸ਼ਤਰੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤਿਕੋਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਮਿੰਟ 35 ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਸ਼ਹਿਰ ਅਸਾਦਾਬਾਦ ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

TRAVEL FOR LESS INC.

INDIA | PAKISTAN | EUROPE

ਅਗਰ ਤੁਸੀ ਇੰਡਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾ ਟਿਕਟ ਖੀਦਣ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Fremont Office

TRAVEL FOR LESS INC
39156 STATE STREET
FREMONT CA - 94538
510-791-330

San Jose Office

TRAVEL FOR LESS INC
2850 Quimby Rd, Suite 150
San Jose Ca 95148
408-791-2600

BUY TRAVEL TICKETS AT WHOLESALE PRICE

Open 7 days a week

Still searching seats for **December** travel to **INDIA**
Call us for special fares

3RD TIME IN A ROW 2011 BEST OF FREMONT AWARD

Serving the Bay Area Since 1996

Fax: 510.791.3361 | Email: info@letsflyhome.com

www.letsflyhome.com

510.791.3300 (Fremont)
408.791.2600 (San Jose)
916.419.4323 (Sacramento)
559.892.0009 (Fresno)
661.829.4467 (Bakersfield)

Manohar Lal Brothers

Jewellers

(415) 404-6580

Flagship Store: A-57, Central Market, Lajpat Nagar 2, New Delhi, India
+91-11-4666-6444 | +91-11-29832982 | info@mlbjewels.com